

Α.Τ.Ε.Ι. ΠΑΤΡΑΣ

ΣΧΟΛΗ: ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ: ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

**«ΔΙΕΤΑΙΡΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΜΑΙΕΥΤΗΡΙΩΝ
ΙΑΣΩ- ΜΗΤΕΡΑ- ΛΗΤΩ
2002- 2004»**

**ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ ΑΔΑΜΑΝΤΙΑ- ΜΑΡΙΑ
ΦΡΑΓΚΟΥ ΕΛΕΝΗ**

**ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: κ.ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ**

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΑΤΡΙΒΗ

ΠΑΤΡΑ, 2006

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.....	1
ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	2
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1. ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΥ ΤΟΜΕΑ ΥΓΕΙΑΣ.....	3
1. Γενικά.....	3
1.1. Οι υπηρεσίες υγείας.....	3
1.2. Η υγεία την Ελλάδα.....	4
1.3. Οι μορφές των μονάδων υγείας.....	7
1.4. Επίπεδα περίθαλψης.....	8
1.5. Οι οργανωτικές ιδιαιτερότητες των μονάδων υγείας.....	8
1.6. Ανακεφαλαίωση.....	11
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2. ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ - ΚΛΑΔΟΣ ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΜΑΙΕΥΤΗΡΙΩΝ.....	13
2. Το νοσοκομείο ως ιδιαίτερη μονάδα παροχής υπηρεσιών.....	13
2.1. Οι διακρίσεις των νοσοκομείων.....	13
2.2. Τα βασικά λειτουργικά μεγέθη του νοσοκομείου.....	15
2.3. Η οργάνωση και η λειτουργία των ιδιωτικών νοσοκομείων.....	15
2.4. Ο τομέας των μαιευτηρίων στην Ελλάδα.....	16
2.4.1. Γενικά.....	16
2.4.2. Οικονομικά στοιχεία του κλάδου.....	17
2.4.3. Συνοπτική παρουσίαση των τριών Ιδιωτικών Μαιευτηρίων.....	17
2.4.4. Παρουσίαση “ΙΑΣΩ”.....	17
2.4.5. Παρουσίαση “ΜΗΤΕΡΑ”.....	18
2.4.6. Παρουσίαση “ΛΗΤΩ”.....	18
2.5. Ανακεφαλαίωση.....	19
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3. ΑΝΑΛΥΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ.....	20
3. Θεωρία Αριθμοδεικτών.....	20
3.1. Βασικές κατηγορίες και σκοποί αναλυτών.....	25
3.1.1. Επιλογή ανάλυσης σύμφωνα με σκοπούς επενδυτών-μετόχων.....	26
3.2. Βασικά στοιχεία αριθμοδεικτών.....	27
3.2.1. Δείκτες Αποδοτικότητας.....	27
3.2.2. Δείκτες Κερδοφορίας.....	28
3.2.3. Δείκτες Ρευστότητας.....	29
3.2.4. Δείκτες Δραστηριότητας.....	29
3.2.5. Δείκτες αποτίμησης κινδύνου.....	31
3.3. Αξιολόγηση της χρηματοοικονομικής απόδοσης.....	31
3.3.1. Δείκτες Αποδοτικότητας.....	32
3.3.2. Δείκτες Κερδοφορίας.....	32
3.3.3. Δείκτες Ρευστότητας.....	33
3.3.4. Δείκτης Αποτίμησης Κινδύνου.....	34
3.3.5. Δείκτες Δραστηριότητας.....	34
3.4. Συμπεράσματα – Προτάσεις.....	35
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4. ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ – ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	37
4. Ανασκόπηση και συμπεράσματα πτυχιακής διατριβής.....	37
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.....	39
Βιβλιογραφία.....	52

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στο πλαίσιο της πτυχιακής διατριβής που εκπονείται από τις φοιτήτριες Αδαμαντία - Μαρία Παναγιωτοπούλου και Ελένη Φράγκου του τμήματος Λογιστικής του Α.Τ.Ε.Ι. Πατρών με επιβλέποντα καθηγητή τον κ. Κωνσταντίνο Αθανασόπουλο επιχειρείται μια προσέγγιση του κλάδου των Ιδιωτικών Μαιευτικών μονάδων της Αθήνας. Η εργασία επικεντρώνεται στην διαιτητική ανάλυση των οικονομικών καταστάσεων των μεγαλύτερων ιδιωτικών μαιευτηρίων του κλάδου με τη χρήση αριθμοδεικτών. Η οικονομική ανάλυση θα πραγματοποιηθεί για τα οικονομικά έτη 2002-2004. Σκοπός της πτυχιακής διατριβής είναι η ανάλυση οικονομικών καταστάσεων με τη χρήση αριθμοδεικτών για τον κλάδο των Ιδιωτικών Μαιευτηρίων.

Στο 1^ο κεφάλαιό της εργασίας πραγματοποιείται ανάλυση του κλάδου Υγείας. Η ανάλυση αυτή στοχεύει να δώσει στον αναγνώστη βασικές πληροφορίες για αυτόν τον τομέα. Στο 2^ο κεφάλαιο γίνεται προσπάθεια να προσεγγισθεί ο κλάδος των Μαιευτηρίων όσον αφορά τις ιδιαιτερότητες και τα χαρακτηριστικά του συγκεκριμένου κλάδου. Πρόκειται για έναν ιδιαίτερα κερδοφόρο κλάδο του τομέα Υγείας με μεγάλες προοπτικές εξέλιξης. Είναι απαραίτητη η παρουσίαση του θεωρητικού υπόβαθρου για να επιτευχθεί η μετάβαση στο 3^ο κεφάλαιο όπου και επικεντρώνεται ο στόχος της πτυχιακής διατριβής. Στο κεφάλαιο αυτό επιχειρείται η ανάλυση των οικονομικών καταστάσεων που επιτυγχάνεται με την χρήση των κυριότερων αριθμοδεικτών.

Η πτυχιακή διατριβή θα ολοκληρωθεί με το 4^ο κεφάλαιο όπου θα εξαχθούν και τα όποια συμπεράσματα προκύψουν από την έρευνα αυτή. Στο παράρτημα παρατίθενται οι ισολογισμοί των χρήσεων 2002-2004 των Μαιευτηρίων που αποτέλεσαν τα στοιχεία για την διεξαγωγή της έρευνας που πραγματοποιήθηκε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1. ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΥ ΤΟΜΕΑ ΥΓΕΙΑΣ

1. Γενικά

Η υγεία είναι ένα φυσικό και κοινωνικό αγαθό πρωταρχικής σημασίας για κάθε άνθρωπο. Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας θέλοντας να δώσει μία θετική διάσταση στον ορισμό της υγείας, ορίζει ότι «η υγεία δεν είναι απλώς η έλλειψη ασθένειας αλλά και πλήρης σωματική και ψυχική ευεξία του ατόμου». Οι ανάγκες πρόληψης της ασθένειας, διάγνωσης και θεραπείας της αρρώστιας και αποκατάστασης της υγείας του ανθρώπου, στις οποίες στοχεύουν στο σύνολο των προσφερόμενων υπηρεσιών υγείας κατέχουν σημαντική θέση στην κλίμακα των αξιών του ανθρώπου. Η επιδίωξη της ικανοποίησης αυτών των αναγκών είναι φανερό να απορροφά κάθε μορφής δραστηριότητα του ατόμου για όσο χρονικό διάστημα οι ανάγκες αυτές παραμένουν ανικανοποίητες (Βαρβατσουλάκης, 2003).

Οι μονάδες παραγωγής και διανομής των υπηρεσιών υγείας (νοσοκομεία, Κέντρα Υγείας κ.α.) είναι ιδιαίτεροι οργανισμοί, που έχουν ως στόχο την οργανωμένη, γρήγορη, σωστή και αποτελεσματική ικανοποίηση των προαναφερθέντων αναγκών του ανθρώπου και γι' αυτό την κύρια προτεραιότητα στον τρόπο οργάνωσης, διοίκησης και λειτουργίας αυτών των οργανισμών είναι ο ασθενής-άνθρωπος, με τις προσωπικές και μοναδικές του ανάγκες (Βαρβατσουλάκης, 2003).

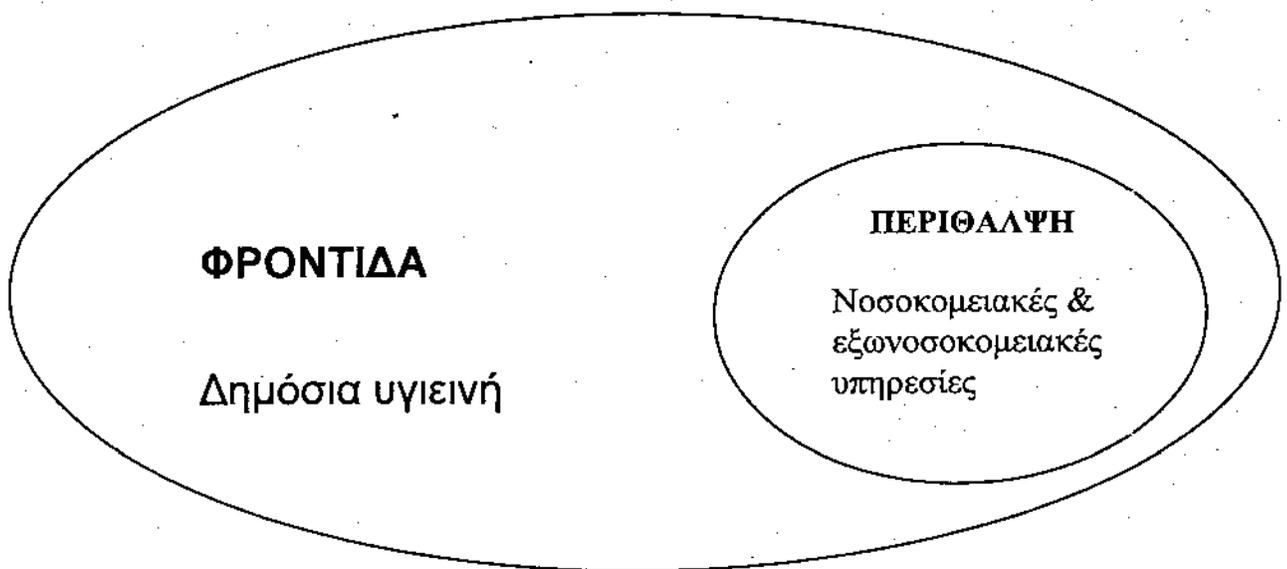
Η παρουσίαση του τομέα υγείας και των μονάδων παροχής νοσοκομειακής περίθαλψης, ως ειδικών φορέων παροχής υπηρεσιών υγείας, έχει ως απώτερο σκοπό την κατανόηση του ευρύτερου πλαισίου λειτουργίας των σύγχρονων νοσοκομείων και των ιδιομορφιών που χαρακτηρίζουν την οργανωτική και διοικητική μορφή τους.

1.1. Οι υπηρεσίες υγείας

Οι υπηρεσίες υγείας ή υγειονομικές υπηρεσίες είναι μία σύνθετη έννοια που περιλαμβάνει τόσο το σύνολο των παρεχόμενων ιατρικών, θεραπευτικών υπηρεσιών και των υπηρεσιών πρόληψης, όσο και τους μηχανισμούς παραγωγής και διανομής αυτών. Στον όρο αυτό εμπεριέχονται τόσο η έννοια της φροντίδας υγείας, όσο και η έννοια της περίθαλψης.

Η περίθαλψη αναφέρεται σε υπηρεσίες υγείας που παρέχονται σε άτομα, που έχουν ήδη εκδηλώσει αντικειμενικά συμπτώματα ενός συγκεκριμένου προβλήματος υγείας, ενώ η φροντίδα υγείας είναι ευρύτερη έννοια και αναφέρεται σε υπηρεσίες υγείας που προσφέρονται και σε υγιή άτομα και συχνά στο σύνολο του πληθυσμού μιας χώρας ή

μιας κοινότητας. Συνεπώς ενώ οι υπηρεσίες αγωγής υγείας και προσυμπτωματικού ελέγχου ανήκουν στον τομέα της φροντίδας υγείας και δεν μπορούν να θεωρηθούν υπηρεσίες περίθαλψης, η τακτική νοσηλεία ατόμων που πάσχουν από Μεσογειακή Αναιμία θεωρείται υπηρεσία περίθαλψης, αλλά ταυτόχρονα ανήκει και στον τομέα της πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας. Όπως δηλαδή μπορούμε να διαπιστώσουμε οι δύο έννοιες δεν συμπίπτουν, αλλά χαρακτηρίζονται από μία κοινή τομή που προσδιορίζεται από το είδος των υπηρεσιών υγείας που προσφέρονται και το είδος των υγειονομικών αναγκών, στο οποίο αναφέρονται. Στο σχήμα που ακολουθεί βλέπουμε ότι η έννοια της φροντίδας είναι σαφώς ευρύτερη της έννοιας της περίθαλψης, χωρίς όμως να ταυτίζεται και με αυτήν:

Σχήμα 1. Η έννοια της φροντίδας και της περίθαλψης.

1.2. Η υγεία την Ελλάδα

Όπως γνωρίζουμε, από σχετικές έρευνες, στην Ελλάδα ένα ποσοστό 8,7% του Α.Ε.Π. της χώρας δαπανάται σε υπηρεσίες υγείας. Τα κυριότερα στοιχεία, που χαρακτηρίζουν τον τομέα υγείας στην Ελλάδα τα τελευταία χρόνια είναι τα εξής:

α) *Αριθμός θεραπευτηρίων και κλινών.* Σύμφωνα με στοιχεία του έτους 2000 η νοσοκομειακή φροντίδα στην Ελλάδα παρέχεται σε 356 θεραπευτήρια συνολικής δυναμικότητας 52.586 κλινών. Από τα 356 θεραπευτήρια τα 144 (ποσοστό 40%) ανήκουν στον δημόσιο τομέα και λειτουργούν ως Ν.Π.Δ.Δ. και Ν.Π.Ι.Δ. στα πλαίσια του Ε.Σ.Υ. και τα 212 (ποσοστό 60%) ανήκουν στον ιδιωτικό τομέα και λειτουργούν ως Ν.Π.Ι.Δ. (ανώνυμες εταιρίες και Ε.Π.Ε.). Μολονότι ο ιδιωτικός τομέας

υπερτερεί σε αριθμό μονάδων, ο δημόσιος τομέας διαθέτει μεγαλύτερο αριθμό κλινών 37.300 (ή σε ποσοστό 71%), έναντι του ιδιωτικού τομέα, που διαθέτει μόλις 15.286 (ή σε ποσοστό 29%). Οι συνολικές κλίνες των θεραπευτηρίων της χώρας είναι 52.586.

β) *Γεωγραφική κατανομή των κλινών των θεραπευτηρίων.* Σύμφωνα με τα ίδια στοιχεία του έτους 1998 η συντριπτική κατανομή των κλινών των θεραπευτηρίων της χώρας παρουσιάζει έντονη γεωγραφική ανισομέρεια και βρίσκεται στην περιφέρεια της πρωτεύουσας, όπου υπάρχουν 24.512 κλίνες (ποσοστό 46%) και ακολουθεί η περιφέρεια Μακεδονίας με 11.521 κλίνες (ποσοστό 21,9%), η Πελοπόννησος με 3.380 κλίνες (ποσοστό 6,4%), η Στερεά Ελλάδα και η Εύβοια με 2.288 κλίνες (ποσοστό 4,4%) και οι υπόλοιπες περιφέρειες της Ελλάδας με 10.885 κλίνες (ποσοστό 21,3%).

γ) *Κατανομή κλινών ανά ειδικότητα θεραπευτηρίου.* Για το έτος 1998 τα γενικά νοσοκομεία συγκεντρώνουν το μεγαλύτερο αριθμό κλινών, διαθέτουν δηλαδή 32.344 κλίνες (ποσοστό 61,5%) και έπονται τα νευροψυχιατρικά θεραπευτήρια με 10.614 κλίνες (ποσοστό 20,2%), τα μαιευτήρια- γυναικολογικά νοσοκομεία με 2.212 κλίνες (ποσοστό 4,2%) και τα παιδιατρικά νοσοκομεία με 1.708 κλίνες (ποσοστό 3,2%).

δ) *Ραγδαία ανάπτυξη του ιδιωτικού τομέα υγείας.* Η ραγδαία ανάπτυξη της βιοϊατρικής τεχνολογίας τα τελευταία χρόνια, που είχε ως επακόλουθο την ταχύτατη τεχνολογική απαξίωση των μηχανημάτων και το υψηλό κόστος αντικατάστασής τους, η διαρκώς αυξανόμενη ζήτηση υγειονομικών υπηρεσιών και η αδυναμία του δημόσιου τομέα να ανταποκριθεί στα νέα δεδομένα, οδήγησαν ένα ολοένα και μεγαλύτερο αριθμό ασθενών να στραφεί προς τις υπηρεσίες του ιδιωτικού τομέα. Το γεγονός αυτό είχε σαν αποτέλεσμα μία ραγδαία αύξηση των πωλήσεων και των κερδών των ιδιωτικών νοσοκομείων και των διαγνωστικών κέντρων. Πιο αναλυτικά:

- Οι συνολικές δαπάνες των ιδιωτικών μονάδων υγείας ανήλθαν το 2000 στα 188 εκατ. δραχμές, από τα οποία 98,6 δις δραχμές αφορούσαν δαπάνες σε ιδιωτικές κλινικές, 58,9 δις δραχμές δαπάνες σε ιδιωτικά διαγνωστικά κέντρα και 30,5 δις δραχμές δαπάνες σε ιδιωτικά μαιευτήρια (ποσοστό 16%).
- Τα καθαρά κέρδη προ φόρων 43 ιδιωτικών θεραπευτηρίων για το έτος 1999 ανήλθαν στο ποσό των 12 δις δραχμών σημειώνοντας μία αύξηση 38,62% σε σχέση με το έτος 1998, ενώ τα καθαρά κέρδη προ

φόρων 191 διαγνωστικών κέντρων για το έτος 1999 ανήλθαν στο ποσό των 5,45 δις δραχμές σημειώνοντας μία αύξηση της τάξεως του 27,25% σε σχέση με το έτος 1996.

- Ως συνέπεια της μεγάλης αύξησης των οικονομικών μεγεθών των μονάδων υγείας του ιδιωτικού τομέα είναι και το γεγονός, ότι η συνολική διαφημιστική δαπάνη που πραγματοποιήθηκε από ιδιωτικές κλινικές, διαγνωστικά κέντρα και άλλες επιχειρήσεις παροχής πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας περίθαλψης το 1998 ανήλθε στο ποσό των 126 εκατ. δραχμών, παρουσιάζοντας σε σχέση με το 1999 αύξηση της τάξης του 29,1%.

ε) *Γενικότερες εκτιμήσεις για την πορεία του κλάδου.* Όπως εκτιμούν ειδικοί μελετητές της ICAP και στελέχη της υγείας τα επόμενα χρόνια, συνέπεια της έκρηξης των πωλήσεων και των κερδών των επιχειρήσεων του ιδιωτικού τομέα υγείας αναμένεται:

- Συγχωνεύσεις νοσηλευτικών ιδρυμάτων και με τη συνεργασία χρεοπιστωτικών φορέων (π.χ. το εγχείρημα συγχώνευσης Υγεία – ΜΗΤΕΡΑ με τη μεσολάβηση της Marfin Bank)
 - Αναβάθμιση της ποιότητας των προσφερόμενων υπηρεσιών υγείας και των κλινικών “ημερησίας νοσηλείας”, βοηθούμενης από την ανάπτυξη της τεχνολογίας
 - Παροχή νέας μορφής ιατρικής και νοσοκομειακής φροντίδας, με απόλυτη αξιοποίηση των δυνατοτήτων της τηλεϊατρικής
 - Βελτίωση των συνθηκών πρόσβασης των ασθενών στις διοικητικές υπηρεσίες, με την εφαρμογή σύγχρονων τρόπων διοίκησης και διαχείρισης
 - Αύξηση της εμβέλειας των πολυδύναμων διαγνωστικών κέντρων και θεραπευτηρίων με την ανάπτυξη της συνεργασίας και τη σύνδεση πολλαπλών τμημάτων και εργαστηρίων
-
- Ανάπτυξη ορισμένων επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών ιατρικής και νοσοκομειακής φροντίδας στις Βαλκανικές χώρες και στις χώρες της πρώην Ανατολικής Ευρώπης

- Όξυνση του ανταγωνισμού με την είσοδο ορισμένων ασφαλιστικών εταιριών στον χώρο περίθαλψης (χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η Ευρωκλινική της Interamerican)
- Συγχωνεύσεις των ιδιωτικών μονάδων παροχής υπηρεσιών υγείας με στόχο την δημιουργία ισχυρών και πολυδύναμων μονάδων παροχής πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας περίθαλψης (Βαρβατσουλάκης, 2003).

1.3. Οι μορφές των μονάδων υγείας

Η παραγωγή υπηρεσιών υγείας και η παροχή τους στους ασθενείς που αντιμετωπίζουν κάποιο πρόβλημα υγείας, διενεργείται σε μονάδες που λειτουργούν στα πλαίσια του συστήματος υγείας. Οι μονάδες αυτές είναι οργανισμοί, που στελεχώνονται από δύο ή περισσότερα άτομα, τα οποία εργάζονται για την επίτευξη ενός συγκεκριμένου σκοπού σύμφωνα με κάποιες καθιερωμένες σχέσεις. Οι οργανισμοί υγείας διακρίνονται ως εξής (Βαρβατσουλάκης, 2003):

α) ανάλογα με την νομική τους μορφή σε:

- Ιδιωτικούς, όπως είναι π.χ. τα ιδιωτικά ιατρεία ή εργαστήρια κ.λ.π.
- Δημόσιους, όπως είναι π.χ. τα στρατιωτικά νοσοκομεία, τα περιφερειακά Κέντρα Υγείας κ.λ.π.
- Νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου (Ν.Π.Ι.Δ.), αλλά και αστικές εταιρίες, όπως είναι π.χ. οι ιδιωτικές κλινικές ή τα διαγνωστικά κέντρα.
- Το Υπουργείο Υγείας με τις κεντρικές και περιφερειακές υπηρεσίες του, που αποτελεί ιδιαίτερο οργανισμό.

β) ανάλογα με τις παρεχόμενες υπηρεσίες τους σε:

- Μονάδες ανοικτής ή εξωνοσοκομειακής περίθαλψης, που παρέχουν μόνο πρωτοβάθμια περίθαλψη, όπως είναι τα ιδιωτικά ιατρεία, τα Κέντρα Υγείας κ.λ.π.
- Μονάδες κλειστής ή νοσοκομειακής περίθαλψης, στις οποίες μπορεί να διενεργηθεί η παροχή και των τριών βαθμίδων περίθαλψης (πρωτοβάθμια, δευτεροβάθμια, τριτοβάθμια), όπως είναι τα δημόσια νοσοκομεία και οι ιδιωτικές κλινικές.

1.4. Επίπεδα περίθαλψης

Τα επίπεδα περίθαλψης, στα πλαίσια του νοσοκομείου (νοσοκομειακή περίθαλψη) είναι τα εξής (Βαρβατσουλάκης, 2003):

- *Πρωτοβάθμια περίθαλψη.* Περιλαμβάνει τις ιατρικές και νοσηλευτικές δραστηριότητες, που παρέχονται σε ιατρεία του νοσοκομείου (τακτικά εξωτερικά ιατρεία), για διάγνωση και θεραπεία αρρώστων, τις ιατρικές και νοσηλευτικές δραστηριότητες που παρέχονται επίσης σε ιατρεία του νοσοκομείου για την άμεση αντιμετώπιση επειγόντων περιστατικών (τμήμα επειγόντων περιστατικών) και τέλος τις δραστηριότητες που αφορούν στην άσκηση προληπτικής και κοινωνικής ιατρικής, στα πλαίσια εφαρμογής σχετικών προγραμμάτων που καταρτίζονται στο Υπουργείο Υγείας.
- *Δευτεροβάθμια περίθαλψη.* Προϋποθέτει την εισαγωγή του αρρώστου στο νοσοκομείο για την διάγνωση της ασθένειας και της θεραπείας του και περιλαμβάνει νοσηλεία, εργαστηριακό έλεγχο για κάλυψη των απαιτήσεων της νοσηλείας, καθώς και την διενέργεια γενικών επεμβάσεων στα χειρουργεία του νοσοκομείου.
- *Τριτοβάθμια περίθαλψη.* Προϋποθέτει επίσης την εισαγωγή του ασθενή στο νοσοκομείο και την διάγνωση της ασθένειας και την θεραπεία του, απαιτεί όμως επιπλέον την ύπαρξη υψηλά εξειδικευμένων γνώσεων, υψηλά εξειδικευμένων ικανοτήτων προσπέλασης, υψηλά εξειδικευμένο εξοπλισμό και τη συνεργασία και υποστήριξη και άλλων, πλην της κυρίας, ιατρικών ειδικοτήτων, χαρακτηριστικά τα οποία συγκεντρώνουν κυρίως τα πανεπιστημιακά νοσοκομεία.

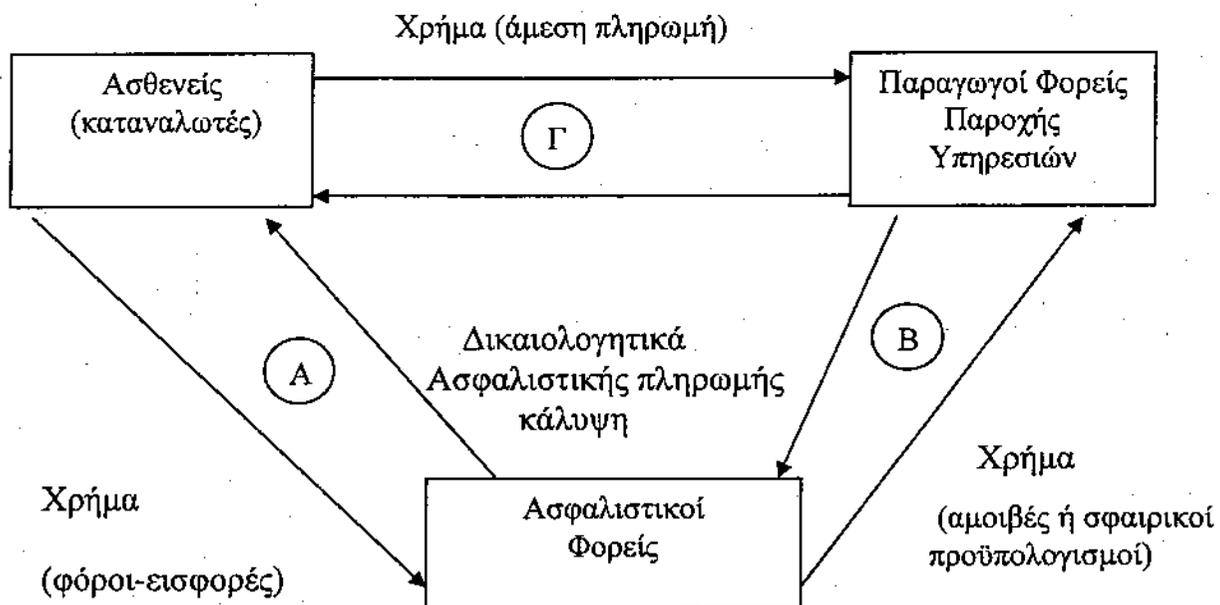
1.5. Οι οργανωτικές ιδιαιτερότητες των μονάδων υγείας

Η υγεία ως ένα φυσικό και κοινωνικό αγαθό πρωταρχικής σημασίας για κάθε άνθρωπο, με σημαντική ιδιομορφία στην φύση του σε σχέση με όλα τα υπόλοιπα αγαθά, έχει ως αποτέλεσμα οι οργανισμοί παροχής υγειονομικών υπηρεσιών να εμφανίζουν σημαντικές ιδιαιτερότητες στην οργάνωση, διοίκηση και λειτουργία τους. Οι ιδιαιτερότητες αυτές συνοψίζονται στα εξής σημεία (Βαρβατσουλάκης, 2003):

α) *Τριγωνικό οικονομικό κύκλωμα στον τομέα υγείας και αυξημένη κρατική παρέμβαση.* Όπως γνωρίζουμε από την οικονομική επιστήμη το οικονομικό κύκλωμα που περιγράφει τις σχέσεις, που αναπτύσσονται στην ελεύθερη αγορά περιλαμβάνει δύο βασικούς εταίρους, τους παραγωγούς των αγαθών και υπηρεσιών και τους καταναλωτές αυτών των αγαθών και των υπηρεσιών. Μεταξύ δύο εταιρών αναπτύσσονται

δύο αντίθετες, κυκλικές ροές. Η πρώτη ροή δείχνει την κίνηση των αγαθών από τους παραγωγούς στους καταναλωτές και την κίνηση των παραγωγικών συντελεστών που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή των αγαθών και η δεύτερη ροή, η οποία έχει αντίθετη φορά, την κίνηση του χρήματος που διακινείται αφενός μεν από τις επιχειρήσεις για την αγορά των παραγωγικών συντελεστών, αφετέρου δε από τους καταναλωτές για την αγορά των συγκεκριμένων αγαθών. Στον τομέα υγείας το αντίστοιχο οικονομικό κύκλωμα έχει τριγωνική μορφή και περιλαμβάνει τους ασθενείς (καταναλωτές), τους παραγωγούς (ιατροί, νοσοκομεία) και τους φορείς πληρωμής των δαπανών υγείας (ασφαλιστικοί φορείς, κράτος). Η τρισδιάστατη ανάπτυξη του τομέα υγείας διαφοροποιεί τη λειτουργία του αντίστοιχου οικονομικού κυκλώματος στην ελεύθερη αγορά, οδηγεί την Πολιτεία σε αυξημένη παρέμβαση στους μηχανισμούς διανομής των υπηρεσιών υγείας, στην κατανομή των πόρων στον τομέα υγείας, στον τρόπο χρηματοδότησής τους και στην άσκηση κοινωνικής πολιτικής και προκαλεί σημαντικές συνέπειες στην οργάνωση, διοίκηση και λειτουργία των μονάδων παροχής υπηρεσιών υγείας.

Στο σχήμα που ακολουθεί παρουσιάζεται η τρισδιάστατη ανάπτυξη του τομέα υγείας και οι δύο αντίθετες ροές υπηρεσιών υγείας και χρήματος, που εμφανίζονται στο οικονομικό κύκλωμα:

Σχήμα 2. Το τριγωνικό οικονομικό κύκλωμα στον τομέα υγείας. (Πηγή: Λιαρόπουλος, 1996)

β) Ο ασθενής αδυνατεί ο ίδιος να λάβει αποφάσεις. Ο ασθενής δεν έχει επαρκείς επιστημονικές γνώσεις και πληροφορίες για να λάβει ο ίδιος αποφάσεις ως προς τις υπηρεσίες υγείας, που χρειάζονται για την θεραπεία του. Στις περισσότερες περιπτώσεις απευθύνεται στον ιατρό εκφράζοντας το πρόβλημα υγείας που έχει και ζητά από αυτόν να τον θεραπεύσει. Όπως μπορούμε να διαπιστώσουμε, ο ασθενής (ο

καταναλωτής των υπηρεσιών υγείας) εκχωρεί στον ιατρό του (τον παραγωγό/ προμηθευτή των υπηρεσιών υγείας) την αρμοδιότητα να αποφασίσει με την εξειδικευμένη γνώση, που κατέχει αλλά και την βοήθεια της βιοϊατρικής τεχνολογίας, το είδος, την έκταση και την ποιότητα των υπηρεσιών υγείας, που απαιτούνται για την θεραπεία της ασθένειάς του. Σε αντίθεση δηλαδή με τα υπόλοιπα αγαθά, στα οποία η επιθυμία του καταναλωτή έχει κυρίαρχη θέση στη ζήτησή τους, στον τομέα υγείας ο καταναλωτής-ασθενής είναι αδύναμος να αποφασίσει και η κατανάλωση των υπηρεσιών υγείας εξαρτάται άμεσα από την βούληση του ιατρού-παραγωγού. Η δυνατότητα των ιατρών να επηρεάζουν την ζήτηση των υπηρεσιών υγείας έχει ως αποτέλεσμα οι ίδιοι να έχουν σημαντική δύναμη και θέση μέσα στο οικονομικό κύκλωμα, που διέπει τον τομέα υγείας.

Ειδικά στον τομέα των μαιευτηρίων η επιλογή γυναικολόγου-ιατρού και εάν αυτός συνεργάζεται με δημόσιο ή ιδιωτικό νοσοκομείο, προσδιορίζει αποφασιστικά την τελική επιβάρυνση της δαπάνης του τοκετού του ζευγαριού. Εφόσον ο τοκετός διεξαχθεί σε δημόσιο νοσοκομείο η δαπάνη καλύπτεται συνήθως από το βοήθημα του τοκετού, που χορηγούν τα ασφαλιστικά ταμεία, ενώ αν ο τοκετός διεξαχθεί σε ιδιωτικό νοσοκομείο η δαπάνη του νοσοκομείου, που δεν καλύπτεται αρχίζει από 750,00 ευρώ και φθάνει τα 3.000,00 ευρώ.

γ) *Παραγωγικές μονάδες εντάσεως εργασίας.* Όλες οι μονάδες παροχής υπηρεσιών υγείας στηρίζονται σε μεγάλο βαθμό στον συντελεστή εργασίας και εμφανίζουν υψηλό καταμερισμό εργασίας. Το ανθρώπινο δυναμικό των μονάδων αυτών (ιατροί, νοσηλευτές, διοικητικοί υπάλληλοι κ.λ.π.) αποτελεί τον κύριο συντελεστή κάθε παραγωγικής διαδικασίας. Ο καταμερισμός εργασίας σε συνδυασμό με την ραγδαία εξέλιξη της ιατρικής επιστήμης και της βιοϊατρικής τεχνολογίας απαιτεί διαρκή εκπαίδευση και συνεχή επιμόρφωση του ανθρώπινου δυναμικού, για να μπορεί να αντεπεξέρχεται στις ραγδαίες εξελίξεις.

δ) *Πολυπλοκότητα της οργανωτικής δομής των μονάδων υπηρεσιών υγείας.* Οι σύγχρονες μονάδες παροχής υπηρεσιών υγείας, εάν εξαιρέσουμε τα ιδιωτικά ιατρεία και τα μικρά εργαστήρια, είναι σύνθετοι, πολύπλοκοι και συνεχώς εξελισσόμενοι οργανισμοί. Το προσωπικό των μονάδων παροχής υπηρεσιών υγείας είναι διαφόρων ειδικοτήτων, με ποικιλία στο επίπεδο γνώσεων, ενώ οι ίδιες οι δραστηριότητες που αναπτύσσονται χαρακτηρίζονται από συχνή διαφοροποίηση, η οποία είναι το φυσικό αποτέλεσμα της συνεχούς προόδου της ιατρικής επιστήμης και της βιοϊατρικής τεχνολογίας, καθώς και της αλλαγής των αντιλήψεων για την υγεία. Βέβαια στα πλαίσια της επίτευξης του ουσιαστικότερου στόχου μιας μονάδας παροχής υπηρεσιών

υγείας, που είναι η σωστή διάγνωση των ασθενειών και η αποτελεσματικότερη θεραπεία τους, απαιτείται η καλύτερη οργάνωση και ο συντονισμός των ποικίλων δραστηριοτήτων της. Βασική προϋπόθεση όμως για την σωστή οργάνωση και τον συντονισμό των δραστηριοτήτων, που αναπτύσσονται σε μία μονάδα παροχής υπηρεσιών υγείας αποτελεί η ορθολογική διαχείριση των ανθρωπίνων και υλικών πόρων.

ε) *Η εκχώρηση της εξουσίας και η κατανομή αρμοδιοτήτων.* Στις μονάδες παροχής υπηρεσιών υγείας υπάρχουν ουσιαστικά δύο εξουσίες. Η μία εξουσία είναι η εκτελεστική, η οποία μεταβιβάζεται από την διοίκηση της μονάδας στα στελέχη της, με βάση τη θέση που αυτά έχουν στη δομή της ιεραρχίας, για την επιτέλεση των εταιρικών της σκοπών. Επίσης, η εκτελεστική εξουσία ασκείται από τη διοίκηση της μονάδας για τον συντονισμό των εταιρικών της δραστηριοτήτων. Η άλλη εξουσία είναι η επαγγελματική, η οποία ασκείται από τους επαγγελματίες της υγείας της μονάδας (ιατρούς, νοσηλευτικό προσωπικό κ.λ.π.). Η επαγγελματική εξουσία είναι στην πραγματικότητα αρκετά μεγάλη, λόγω του ειδικού βάρους που διαδραματίζει ο ιατρός στην σωστή και έγκαιρη θεραπεία των προβλημάτων υγείας των ασθενών, λόγω της δύναμης που προσδίδει στον ιατρό η ιατρική του αμφίεση, αλλά και λόγω της θέσης του επαγγέλματός του στην κοινωνία. Ειδικότερα, οι ιατροί τα παλαιότερα χρόνια ήταν απόλυτα κυρίαρχοι στο χώρο της εργασίας τους. Το υπόλοιπο προσωπικό της μονάδας περιοριζόταν απλά στην υποβοήθηση του έργου του ιατρού, υλοποιώντας τις οδηγίες που αυτός έδινε με θρησκευτική ευλάβεια. Η προνομιακή, χαρισματικού τύπου εξουσία του ιατρού, ήταν απόλυτη και αναμφισβήτητη. Η άνοδος του μορφωτικού επιπέδου και μία διάχυτη μη φιλολαϊκή κοινωνική ατμόσφαιρα απομυθοποίησαν βέβαια, σε μεγάλο βαθμό στις μέρες μας την ιατρική εξουσία, μολονότι αυτή διαδραματίζει σημαντικότατο ρόλο στα δρώμενα των μονάδων υγείας. Ως αποτέλεσμα της συνύπαρξης των δύο αυτών εξουσιών επιτείνεται ακόμη περισσότερο η πολυπλοκότητα της δομής των μονάδων υπηρεσιών υγείας και επιβάλλεται η οργάνωση της λειτουργίας τους με τρόπο που θα επιτρέπει την ομαλή συνέχεια των δραστηριοτήτων των μονάδων και να εξομαλύνει τις τυχόν συγκρούσεις, που συχνά συμβαίνουν μεταξύ τους (κυρίως όταν στο όνομα της "επείγουσας" ιατρικής περίθαλψης παραβιάζονται ή ανατρέπονται όλες οι διαδικασίες, που η εκτελεστική εξουσία έχει ορίσει).

1.6. Ανακεφαλαίωση

Στο κεφάλαιο αυτό γίνεται αναφορά στο τομέα της υγείας, όπου κατέχει και την πιο σημαντική θέση στη κλίμακα αξιών του ανθρώπου. Όπως

είναι αυτονόητο, το νοσοκομείο ως θεσμός, έχει κυρίαρχη θέση στο τομέα αυτόν. Σύμφωνα με στοιχεία του έτους 2000 ο ιδιωτικός τομέας ξεπερνά (ποσοστό 60%) το δημόσιο σε αριθμό θεραπευτηρίων, που όμως δεν είναι αρκετό για να καλύψουν τον αριθμό κλινών που ανήκουν στο δημόσιο τομέα (ποσοστό 71%). Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται μια ραγδαία ανάπτυξη στις υπηρεσίες του ιδιωτικού τομέα από την αδυναμία του δημόσιου τομέα να ανταποκριθεί στα νέα δεδομένα. Οι οργανισμοί υγείας διακρίνονται σύμφωνα με τη νομική τους μορφή σε ιδιωτικούς όπως είναι τα ιδιωτικά εργαστήρια, σε δημόσιους όπως τα στρατιωτικά νοσοκομεία, σε νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου όπως για παράδειγμα τα διαγνωστικά κέντρα και ιδιαίτερος οργανισμός του υπουργείου Υγείας με τις κεντρικές και περιφερειακές του υπηρεσίες. Επίσης διακρίνονται ανάλογα με τις παρεχόμενες υπηρεσίες τους σε μονάδες ανοικτής ή εξωνοσοκομειακής περίθαλψης όπως είναι τα κέντρα Υγείας και σε μονάδες κλειστής ή νοσοκομειακής περίθαλψης όπως για παράδειγμα τα δημόσια νοσοκομεία. Η περίθαλψη διακρίνεται σε πρωτοβάθμια, δευτεροβάθμια και τριτοβάθμια. Σημαντικά επίσης στοιχεία του τομέα Υγείας είναι το τριγωνικό οικονομικό κύκλωμα που περιλαμβάνει τους ασθενείς, ιατρούς-νοσοκομεία και τους φορείς πληρωμής των δαπανών υγείας, και την αδυναμία του ασθενή να λάβει ο ίδιος αποφάσεις διότι τον κύριο λόγο τον έχει ο ιατρός του, που έχει απαραίτητες επιστημονικές γνώσεις. Ακόμη ο καταμερισμός εργασίας και η διαρκή εκπαίδευση που απαιτείται από την εξέλιξη της ιατρικής επιστήμης, η πολυπλοκότητα της οργανωτικής δομής των μονάδων υπηρεσιών υγείας και τέλος η εκχώρηση της εξουσίας και η κατανομή αρμοδιοτήτων, είναι σημαντικά θέματα που χαρακτηρίζουν αυτόν τον τομέα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2. ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ - ΚΛΑΔΟΣ ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΜΑΙΕΥΤΗΡΙΩΝ

2. Το νοσοκομείο ως ιδιαίτερη μονάδα παροχής υπηρεσιών

Όπως είναι αυτονόητο, το νοσοκομείο, ως θεσμός, έχει κυρίαρχη θέση στον τομέα της Υγείας. Σύμφωνα με τα στοιχεία του Ο.Ο.Σ.Α., ο νοσοκομειακός τομέας απορροφά, τα τελευταία τριάντα χρόνια, άνω του 50% των συνολικών δαπανών για την υγεία και με ποσοστά που κυμαίνονται από 32,8%, στην περίπτωση της Ιαπωνίας, μέχρι και 70,4% για την Δανία. (Βαρβατσουλάκης, 2003).

2.1. Οι διακρίσεις των νοσοκομείων

Τα νοσοκομειακά ιδρύματα χωρίζονται σε κατηγορίες οι οποίες είναι οι εξής (Βαρβατσουλάκης, 2003):

α) Ανάλογα με τον σκοπό ή την λειτουργία τους σε:

- Γενικά Νοσοκομεία. Με τον όρο Γενικά Νοσοκομεία εννοούμε τα νοσοκομεία τα οποία έχουν τμήματα των περισσότερων αν όχι όλων των ειδικοτήτων. Ενδεικτικά, στην Ελλάδα τέτοια νοσοκομεία είναι ο Ευαγγελισμός, το Τζάνειο (από δημόσια νοσοκομεία), το Ιατρικό Κέντρο Αθηνών, το Υγεία (από ιδιωτικά).
- Ειδικά Νοσοκομεία. Τα νοσοκομεία της κατηγορίας αυτής, εξειδικεύονται στην νοσηλεία περιπτώσεων ορισμένων ειδικοτήτων (μαιευτικά, ορθοπεδικά, ψυχιατρικά κ.τ.λ.). Στην Ελλάδα παραδείγματα Ειδικών Νοσοκομείων αποτελούν το Κ.Α.Τ., ο Άγιος Σάββας (δημόσια νοσοκομεία), το Μαιευτήριο ΛΗΤΩ, το Μαιευτήριο ΙΑΣΩ (ιδιωτικά).

β) Ανάλογα με το είδος των περιπτώσεων που νοσηλεύουν σε:

- Νοσοκομεία οξείας νοσηλείας. Στα νοσοκομεία αυτά η διάρκεια νοσηλείας είναι συνήθως μικρότερη από ένα μήνα. Στην Ελλάδα τα περισσότερα νοσοκομεία, ιδιωτικού και δημοσίου δικαίου, μπορούν να χαρακτηριστούν οξείας νοσηλείας.
- Νοσοκομεία χρόνιων περιπτώσεων. Εδώ, η διάρκεια νοσηλείας είναι μακροχρόνια, μεγαλύτερη δηλαδή από έναν μήνα. Τα νοσοκομεία χρόνιων περιπτώσεων διακρίνονται επιπροσθέτως σε

Γενικής Νοσηλείας, όπως είναι τα γηριατρικά νοσοκομεία, και σε Ειδικής Νοσηλείας, όπως είναι τα ψυχιατρικά νοσοκομεία.

γ) Ανάλογα με τη νομική μορφή τους σε:

- Κρατικά. Είναι όλα τα νοσοκομεία που έχουν οργανωθεί στα πλαίσια του Ε.Σ.Υ.
- Δημοτικά. Είναι όλα τα νοσοκομεία που έχουν οργανωθεί και λειτουργούν με μέριμνα διαφόρων δήμων της χώρας.
- Κοινοφελή. Έχουν ιδρυθεί από κοινοφελή ιδρύματα (π.χ. Ωνάσειο) και χρηματοδοτούνται σε σημαντικό βαθμό από δωρεές.
- Ιδρύματα ασφαλιστικών οργανισμών. Παραδείγματα τέτοιων νοσοκομείων είναι τα αντίστοιχα πολυιατρεία του Ι.Κ.Α.
- Ιδιωτικά. Τα περισσότερα ιδιωτικά νοσοκομεία είναι ανεξάρτητες επιχειρήσεις, που λειτουργούν με την μορφή κερδοσκοπικών ή μη κερδοσκοπικών (όπως είναι το Ωνάσειο) ανωνύμων εταιριών.

δ) Ανάλογα την γεωγραφική τους εμβέλεια και τον πληθυσμό που εξυπηρετούν σε:

- Τοπικά. Τα νοσοκομεία αυτά εξυπηρετούν έως 50.000 κατοίκους και ανήκουν στην κατηγορία της δευτεροβάθμιας περίθαλψης.
- Νομαρχιακά. Εξυπηρετούν έως 200.000 κατοίκους και ανήκουν στην κατηγορία της δευτεροβάθμιας περίθαλψης.
- Περιφερειακά. Εξυπηρετούν έως 1.000.000 κατοίκους και ανήκουν στην κατηγορία της τριτοβάθμιας περίθαλψης.

ε) Ανάλογα με τον εκπαιδευτικό τους ρόλο σε:

- Αμιγώς Πανεπιστημιακά. Στα πλαίσια λειτουργίας τους έχουν σοβαρό εκπαιδευτικό ρόλο και εντάσσονται στην τριτοβάθμια περίθαλψη.
- Νοσοκομεία με μεμονωμένα Πανεπιστημιακά τμήματα. Στα πλαίσια λειτουργίας τους έχουν κάποιο εκπαιδευτικό ρόλο, κυρίως στα μεμονωμένα Πανεπιστημιακά τμήματα που διαθέτουν.

- Νοσοκομεία άνευ εκπαιδευτικού έργου. Στα νοσοκομεία αυτά το εκπαιδευτικό έργο δεν εντάσσεται στους πρωταρχικούς στόχους λειτουργίας τους, είναι δευτερεύουσα δραστηριότητα.

2.2. Τα βασικά λειτουργικά μεγέθη του νοσοκομείου

Τα νοσοκομεία όλων των τύπων χαρακτηρίζονται από μια σειρά βασικών μεγεθών που χαρακτηρίζουν τον τρόπο λειτουργίας τους. Τα μεγέθη αυτά μπορούν να συνοψιστούν ως εξής (Βαρβατσουλάκης, 2003):

α) Το κρεβάτι (Κ). Το κρεβάτι είναι το κύριο μέγεθος προσδιορισμού του μεγέθους ενός νοσοκομείου.

β) Ο αριθμός των νοσηλευόμενων ασθενών (Α). Ο νοσηλευόμενος ασθενής είναι ένα αρκετά σημαντικό μέγεθος, διότι καταλαμβάνοντας ένα κρεβάτι το νοσοκομείο αποτελεί γι' αυτό, ταυτόχρονα, πηγή εσόδου και κόστους.

γ) Οι ημέρες νοσηλείας (Η). Το νοσοκομείο σε μια συγκεκριμένη περίοδο παράγει ένα συγκεκριμένο αριθμό νοσηλείας, ο οποίος εξαρτάται από τον αριθμό των νοσηλευόμενων ασθενών του και τον αριθμό των περιστατικών, που αντιμετωπίζονται σε αυτό.

δ) Η διάρκεια νοσηλείας (Δ). Η διάρκεια νοσηλείας είναι το μέγεθος, που εκφράζει το σύνολο των ημερών νοσηλείας μιας περίπτωσης.

Τέλος σημειώνουμε ότι η μεμονωμένη χρησιμοποίηση των ανωτέρω μεγεθών δεν μπορεί να οδηγήσει σε ασφαλή συμπεράσματα για την αποδοτική χρησιμοποίηση των πόρων του νοσοκομείου, ούτε επιτρέπει τη διενέργεια συγκριτικών αναλύσεων μεταξύ νοσοκομείων ή τμημάτων του ίδιου νοσοκομείου, γι' αυτό και στην πράξη χρησιμοποιούνται με βάση τα μεγέθη αυτά, διάφοροι αριθμοδείκτες όπως ο δείκτης πληρότητας του νοσοκομείου, η μέση διάρκεια νοσηλείας, ο ρυθμός εισροής ασθενών, για τον υπολογισμό των αντίστοιχων μεγεθών.

2.3. Η οργάνωση και η λειτουργία των ιδιωτικών νοσοκομείων

Η ιδιωτική πρωτοβουλία για την σύσταση νοσοκομείων, στην Ελλάδα, έκανε την εμφάνισή του το 1939 με τον αναπτυξιακό νόμο 1845/39. Ο νόμος αυτός όριζε ότι οι ιδιώτες και νομίμως συσταθείσες εταιρίες μπορούσαν εκτός των ιατρών να ιδρύουν ιδιωτικές κλινικές, αλλά και ακτινολογικά, μικροβιολογικά και βιοχημικά εργαστήρια (Βαρβατσουλάκης, 2003). Όμως, την δεκαετία του 1980 ο κλάδος των ιδιωτικών νοσοκομείων γνώρισε μία ύφεση, συνέπεια της κρατικής πολιτικής για την ενίσχυση του νεοϊδρυθέντος Εθνικού Συστήματος Υγείας. Με τον νόμο 1397/83 σταμάτησε η έκδοση αδειών για ίδρυση

νέων κλινικών ή επέκταση των ήδη υφισταμένων. Η ιδιωτική πρωτοβουλία στράφηκε τότε στην εξωνοσοκομειακή, κυρίως διαγνωστική περίθαλψη, επενδύοντας σε αντίστοιχα διαγνωστικά εργαστήρια και εξοπλίζοντάς τα με σύγχρονο βιοϊατρικό εξοπλισμό (Βαρβατσουλάκης, 2003). Με το Π.Δ. 247/91 επιτράπη ξανά η ίδρυση, λειτουργία και μεταβίβαση ιδιωτικών κλινικών, καθώς επίσης και δημιουργία ανεξάρτητων διαγνωστικών μονάδων μέσα στις ίδιες τις κλινικές και χορήγηση των αδειών λειτουργίας των μονάδων αυτών σε φυσικά και νομικά πρόσωπα. Οι κλινικές μετατράπηκαν εκτός από θεραπευτήρια και σε μεγάλης έκτασης διαγνωστικά κέντρα, που κάλυψαν σημαντικό μερίδιο της πρωτοβάθμιας περίθαλψης. Οι ευοίωνες μάλιστα προοπτικές που εμφανίζει ο κλάδος της υγείας για τα επόμενα χρόνια, σε συνδυασμό με τα τεράστια κεφάλαια, που απαιτούνται για επενδύσεις, οδήγησε αρκετούς μεγαλοεπενδυτές και χρηματοπιστωτικά ιδρύματα να εισέλθουν στον τομέα υγείας, θεωρώντας ότι ανοίγεται σε αυτούς ένα πολύ καλό πεδίο επιχειρηματικής δραστηριότητας. Επίσης με τους Ν. 517/91 και 247/91 έχουν καθοριστεί προδιαγραφές οικοδομής, τεχνικού εξοπλισμού, σύνθεσης προσωπικού κ.λπ. που απαιτούνται για την λειτουργία των ιδιωτικών κλινικών (Βαρβατσουλάκης, 2003).

Οι ιδιωτικές κλινικές ανάλογα με τον αριθμό των κλινών που διαθέτουν, κατατάσσονται από το Υπουργείο Υγείας σε τρεις κατηγορίες, την α' (41-100 κλίνες), β' (100-300 κλίνες) και γ' (άνω των 300 κλινών). Οι περισσότερες ιδιωτικές κλινικές ανήκουν στις δύο πρώτες κατηγορίες, ενώ οι μεγάλες κλινικές της τρίτης κατηγορίας είναι πολύ λίγες σε αριθμό και βρίσκονται μόνο σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη. Οι μεγάλες κλινικές δραστηριοποιούνται τόσο στον χώρο της δευτεροβάθμιας περίθαλψης όσο και στον χώρο της πρωτοβάθμιας, παρέχοντας υπηρεσίες πρόληψης και διάγνωσης στους ασθενείς τους (Βαρβατσουλάκης, 2003).

2.4. Ο τομέας των μαιευτηρίων στην Ελλάδα

2.4.1. Γενικά

Η αγορά μαιευτικών υπηρεσιών στην Ελλάδα χαρακτηρίζεται από την συνύπαρξη δημόσιων και ιδιωτικών μαιευτηρίων. Ο ρόλος του ιατρού-μαιευτήρα είναι καθοριστικός, για την επιλογή του νοσοκομείου, στο οποίο θα διεξαχθεί ο τοκετός. Τα δημόσια νοσοκομεία έχουν πολύ χαμηλότερο τιμολόγιο από τα ιδιωτικά νοσοκομεία, αλλά και χειρότερες συνθήκες ξενοδοχειακής υποδομής και εξυπηρέτησης της επιτόκου και χαμηλότερο ύψος επενδύσεων σε υψηλή τεχνολογία.

2.4.2. Οικονομικά στοιχεία του κλάδου

Στο παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται οι πωλήσεις, τα καθαρά κέρδη και τα έσοδα ανά κλίνη των τριών Ιδιωτικών Μαιευτηρίων το 2003.

ΕΠΩΝΥΜΙΑ	ΠΩΛΗΣΕΙΣ (χι. €)	ΜΕΡΙΑΙΟ ΑΓΟΡΑΣ	ΚΑΘΑΡΑ ΚΕΡΔΗ (χι. €)	ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΛΙΝΩΝ	ΕΣΟΔΑ ΑΝΑ ΚΛΙΝΗ (€)
ΙΑΣΩ	68.412 €	40%	19.242 €	314	165,5 €
ΜΗΤΕΡΑ	52.642 €	30%	15.275 €	372	108,2 €
ΛΗΤΩ	15.173 €	9%	3.264 €	120	103,0 €
ΣΥΝΟΛΟ:	136.236 €	79%			
ΛΟΙΠΑ	36.764 €	21%			
ΣΥΝΟΛΟ:	173.000 €	100%			

Πηγή: ICAP, Δημοσιευμένοι Ισολογισμοί

2.4.3. Συνοπτική παρουσίαση των τριών Ιδιωτικών Μαιευτηρίων

Για το σκοπό της εργασίας θα αναλύσουμε τα τρία μεγαλύτερα μαιευτήρια «ΙΑΣΩ – ΜΗΤΕΡΑ - ΛΗΤΩ», διότι αυτά καλύπτουν όπως φαίνεται από την προηγούμενη ενότητα το συντριπτικό ποσοστό 81% του συνολικού τζίρου των μαιευτικών και γυναικολογικών υπηρεσιών.

Προτού προβούμε στην παρουσίαση των οικονομικών καταστάσεων και στην ανάλυσή τους θα παρουσιάσουμε συνοπτικά κάποια στοιχεία για την πορεία των τριών εξεταζόμενων μαιευτηρίων στο χρόνο. Η ανάλυση αυτή θα μας βοηθήσει στην κατανόηση της πορείας που έχουν ακολουθήσει, στη περίοδο της πορείας τους.

2.4.4. Παρουσίαση “ΙΑΣΩ”

Η Σύσταση της εταιρίας με την επωνυμία Μαιευτική & Γυναικολογική Α.Ε. έγινε το 1976. Η εταιρία ήταν από την ίδρυσή της πολυμετοχική. Το 1995 τροποποιείται ο καταστατικός σκοπός της εταιρίας, ώστε να λειτουργεί και ως Διαγνωστικό και Θεραπευτικό Κέντρο. Εγκρίνεται η αλλαγή της επωνυμίας της σε "ΙΑΣΩ Μαιευτικό - Γυναικολογικό - Χειρουργικό - Διαγνωστικό – Θεραπευτικό & Ερευνητικό Κέντρο Α.Ε." Ο αριθμός των μετόχων ξεπερνά τους 600, ενώ η εταιρία αγοράζει όμορα οικοπέδα που αυξάνουν κατά 50% την έκταση των υπαρχόντων για ανεγέρσεις κτιρίων. Το Ιδιωτικό Μαιευτήριο ΙΑΣΩ διαθέτει 7 νοσηλευτικές μονάδες, 286 κλίνες υπερσύγχρονες αίθουσες τοκετών, 6 χειρουργικές αίθουσες εξοπλισμένες με σύστημα transfer ασθενών, τμήματα ενδοσκοπικής χειρουργικής και λαπαροσκοπήσεων, μονάδα

εντατικής θεραπείας ενηλίκων, μονάδα εντατικής νοσηλείας νεογνών, εργαστήρια, καθώς και ένα από τα καλύτερα διαγνωστικά κέντρα στην Ευρώπη. Το 1999 Το ΙΑΣΩ αποκτά τον έλεγχο του μαιευτηρίου "ΙΑΣΩ General Γενική Κλινική Α.Ε. (πρώην ΗΡΑ Α.Ε.)", το οποίο διαθέτει άδεια λειτουργίας Γενικής Κλινικής. Η εξαγορά αυτή επιτρέπει στο ΙΑΣΩ να διευρύνει τις δραστηριότητές του και να προσφέρει επί πλέον υπηρεσίες υγείας στους ασθενείς. Το μαιευτήριο ΙΑΣΩ κατέχει το 6% του μαιευτηρίου ΛΗΤΩ.

2.4.5. Παρουσίαση "ΜΗΤΕΡΑ"

Στις αρχές της δεκαετίας του 1970, το όραμα της δημιουργίας ενός νοσηλευτικού ιδρύματος, πρότυπο για τον ελληνικό χώρο, το οποίο θα παρείχε υψηλού επιπέδου ιατρικές υπηρεσίες, ανταποκρινόμενο τόσο στις συνεχώς αυξανόμενες ανάγκες ζήτησης, όσο και στις επιστημονικές εξελίξεις και απαιτήσεις του μέλλοντος, οδήγησε ομάδα 30 ιατρών, μαιευτήρων-γυναικολόγων, στην απόφαση της δημιουργίας του ΜΗΤΕΡΑ.

Στις 29 Απριλίου του 1979, λοιπόν, άνοιξε τις πύλες του το " ΜΗΤΕΡΑ Μαιευτικό και Χειρουργικό Κέντρο Α.Ε.", με 300 κλίνες και χώρους άνετους για χειρουργεία, εργαστήρια και χώρους υποδοχής και αναμονής. Ο σεβασμός στον άνθρωπο και στην ζωή, η υπευθυνότητα και η ακεραιότητα, που έθεσε σαν αξίες η ιδρυτική εκείνη ομάδα για τη λειτουργία του ΜΗΤΕΡΑ, είναι αυτές που χαράζουν την πορεία και την ανάπτυξη του. Η Εταιρία στεγάζεται σε ιδιόκτητο ακίνητο στη διεύθυνση Κηφισίας & Ερυθρού Σταυρού 6 στη Νέα Φιλοθέη – Μαρούσι.

Ο μεγάλος αριθμός προσερχόμενων επίτοκων και ασθενών γυναικών, αλλά και η προσέλευση νέων ιατρών, είχε σαν αποτέλεσμα το ΜΗΤΕΡΑ να γίνει ένα από τα μεγαλύτερα Μαιευτήρια στην Ελλάδα.

2.4.6. Παρουσίαση "ΛΗΤΩ"

Η εταιρία «ΛΗΤΩ Μαιευτικό Γυναικολογικό και Χειρουργικό Κέντρο Α.Ε» ιδρύθηκε τον Ιούνιο 1970 από ομάδα μαιευτήρων ιατρών και λειτουργεί σήμερα παρέχοντας μαιευτικές, γυναικολογικές και χειρουργικές υπηρεσίες έχοντας μερίδιο αγοράς 9,2% (ICAP 2004), βελτιωμένο σε σχέση με το 2001 (7.35%), το οποίο συνοδεύεται από πολύ καλή φήμη χάρη στις υψηλού επιπέδου υπηρεσίες που παρέχει.

Η εταιρία έχει την ιδιοκτησία της, σε κομβικό σημείο στο κέντρο του λεκανοπεδίου Αττικής, μαιευτήριο δυναμικότητας 130 κλινών με δυνατότητα εξυπηρέτησης στην πλειοψηφία τους, μαιευτικών, γυναικολογικών και χειρουργικών περιστατικών. Διαθέτει υπερσύγχρονες χειρουργικές μονάδες και μεγάλο αριθμό εξειδικευμένων εργαστηριακών μονάδων. Το μαιευτήριο είναι στελεχωμένο με

εξειδικευμένο ιατρικό και παραϊατρικό προσωπικό και εξοπλισμένο με υπερσύγχρονα χειρουργικά και εργαστηριακά τμήματα.

Θυγατρική της είναι η εταιρία ALFA LAB (μοναδικός μέτοχος) που έχει ως αντικείμενο την λειτουργία και εκμετάλλευση του πλέον σύγχρονου Κέντρου Μοριακής Βιολογίας – Κυτταρογενετικής στην Ελλάδα, παραπλεύρως της μαιευτικής κλινικής.

Το μαιευτήριο απασχολεί με σχέση μισθωτής εργασίας περίπου 170 ιατρούς όλων των ειδικοτήτων, 190 άτομα που ανήκουν στο μαιευτικό και νοσηλευτικό προσωπικό και 60 διοικητικούς υπαλλήλους.

Η εταιρία διοικείται από επταμελές Διοικητικό Συμβούλιο που εκλέγεται με τριετή θητεία από τους μετόχους οι οποίοι είναι στην πλειοψηφία τους συνεργάτες ιατροί (60%) ενώ το υπόλοιπο 40% των μετοχών ανήκει στα μαιευτήρια ΜΗΤΕΡΑ (34%) και ΙΑΣΩ (6%).

2.5. Ανακεφαλαίωση

Το κεφάλαιο αυτό επικεντρώνεται στο κλάδο των νοσοκομείων, που έχει κυρίαρχη θέση στο τομέα της υγείας. Τα νοσοκομειακά ιδρύματα χωρίζονται ανάλογα με τον σκοπό ή τη λειτουργία τους, ανάλογα με το είδος των περιπτώσεων που νοσηλεύουν, ανάλογα με τη νομική τους μορφή, σύμφωνα με την γεωγραφική τους εμβέλεια και τον πληθυσμό που εξυπηρετούν και τέλος ανάλογα με τον εκπαιδευτικό τους ρόλο. Τα Ιδιωτικά Νοσοκομεία έκαναν την εμφάνισή τους στην Ελλάδα το 1939, με τη προϋπόθεση ότι μπορούσαν ιδιώτες και συσταθείσες εταιρείες να ιδρύουν Ιδιωτικές Κλινικές εκτός από τους ιατρούς. Με το Π.Δ. 247/91 επιτράπη όχι μόνο η ίδρυση Ιδιωτικών Κλινικών, η οποία είχε απαγορευτεί, αλλά και η δημιουργία ανεξάρτητων διαγνωστικών μονάδων μέσα στις ίδιες κλινικές. Έτσι ο κλάδος της Υγείας έχοντας μεγάλες προοπτικές ανάπτυξης, οδήγησε μεγαλοεπενδυτές και μεγάλα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα να διεισδύσουν στον κλάδο αυτό. Ειδικότερα θα ασχοληθούμε με τα τρία Ιδιωτικά Μαιευτήρια ΙΑΣΩ-ΜΗΤΕΡΑ- ΛΗΤΩ τα οποία κατέχουν και τη πρώτη θέση στο κλάδο, διότι αυτά καλύπτουν, και το συντριπτικό ποσοστό 81% του συνολικού τζίρου των μαιευτικών και γυναικολογικών υπηρεσιών. Στη συνέχεια θα πραγματοποιήσουμε την οικονομική ανάλυση λογιστικών καταστάσεων με αριθμοδείκτες, των τριών προαναφερόμενων Ιδιωτικών Μαιευτηρίων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3. ΑΝΑΛΥΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

3. Θεωρία Αριθμοδεικτών

Η χρήση των αριθμοδεικτών αποτελεί μια από τις πλέον διαδεδομένες και δυναμικές μεθόδους χρηματοοικονομικής ανάλυσεως. Έτσι οι μέχρι τώρα αναπτυχθείσες μέθοδοι ανάλυσεως συμπληρώνονται με τη χρησιμοποίηση των αριθμοδεικτών, οι οποίοι βοηθούν στην ερμηνεία των οικονομικών στοιχείων των επιχειρήσεων. Η ουσιαστική ανάλυση των λογιστικών καταστάσεων πρέπει να δίνει μια πλήρη και ολοκληρωμένη εικόνα των πληροφοριών που παρέχει κάθε αριθμοδείκτης, ανάλογα βέβαια πάντοτε με το τι επιδιώκει κάθε αναλυτής.

Οι αριθμοδείκτες είναι σχέσεις που καταρτίζονται με σκοπό τον προσδιορισμό της πραγματικής θέσεως ή της αποδοτικότητας των διαφόρων τμημάτων ή ολόκληρων τομέων της οικονομικής μονάδας και σε τελική ανάλυση, της πραγματικής καταστάσεως ολόκληρης της οικονομικής μονάδας ή και γενικότερα του κλάδου στον οποίο ανήκει η μονάδα αυτή. Ο αριθμοδείκτης εκφράζεται με μια απλή μαθηματική μορφή, όπου ο αριθμητής εκφράζει το μέγεθος το οποίο είναι το αντικείμενο της σύγκρισης, ενώ ο παρανομαστής εκφράζει τη βάση σύγκρισης. Οι περισσότεροι εκ των αριθμοδεικτών εκφράζονται σε ποσοστά επί της εκατό (%) αλλά υπάρχουν και ορισμένοι, των οποίων το αποτέλεσμα εκφράζει νομισματικές μονάδες, ποσότητες προϊόντων, ημέρες ή ακόμα δύναται να είναι απλός αριθμός.

Οι αριθμοδείκτες είναι εσωτερικοί, όταν αναφέρονται σε μια επιχείρηση, ή εξωτερικοί, όταν καλύπτουν πολλές επιχειρήσεις ή ολόκληρο κλάδο κ.λ.π. Μπορεί να είναι τμηματικοί, όταν καλύπτουν μια δραστηριότητα και γενικοί ή καθολικοί, όταν καλύπτουν ολόκληρη την επιχείρηση. Μπορεί να είναι πραγματικοί, όταν στηρίζονται σε λογιστικά ή στατιστικά στοιχεία, προϋπολογιστικοί, όταν αναφέρονται σε προεκτάσεις στοιχείων στο μέλλον και ιδανικοί, όταν καθορίζονται από μελέτες για να αποτελούν στόχους για τις επιχειρήσεις. Μπορεί να είναι εξατομικευμένοι, αναφερόμενοι σε μια επιχείρηση και μέσοι, όταν πληροφορούν για ομάδα επιχειρήσεων. Μπορεί να είναι στατιστικού χαρακτήρα, όταν προκύπτουν από στοιχεία του ισολογισμού και δυναμικού χαρακτήρα, όταν περιλαμβάνουν στοιχεία από τον λογαριασμό γενικής εκμεταλλεύσεως ή τον λογαριασμό αποτελεσμάτων χρήσεως. Κατατάσσονται επίσης σε αριθμοδείκτες δομής της επιχειρήσεως και αριθμοδείκτες λειτουργίας.

Οι αριθμοδείκτες εφαρμόζονται για πολλούς σκοπούς, όπως οι ακόλουθοι:

- ✓ δίνουν συμπληρωματική αξία σε δυο μεμονωμένα μεγέθη δια του συσχετισμού τους.
- ✓ προσφέρονται για συγκρίσεις στον χρόνο, δηλαδή παρακολουθείται η εξέλιξη ενός και του αυτού αριθμοδείκτη σε διαδοχικές χρήσεις της αυτής επιχειρήσεως.
- ✓ προσφέρονται για συγκρίσεις στο χώρο, δηλαδή για συγκρίσεις μεταξύ διαφόρων επιχειρήσεων του αυτού κλάδου δραστηριοτήτων και προς ορισμένες τιμές, οι οποίες θεωρούνται ως οι πλέον ενδεδειγμένες.
- ✓ συνοψίζουν τη γενική εικόνα μιας επιχειρήσεως, δια της χρησιμοποιήσεως μικρής σειράς συγκλινόντων αριθμοδεικτών (δραστηριότητα, συνέπειες επενδύσεων και χρηματοδοτήσεων, αποδόσεις, αποτέλεσμα)

Αν και ένας μοναδικός αριθμοδείκτης σε καμία περίπτωση δε μας παρέχει μια πλήρη εικόνα για τη χρηματοοικονομική κατάσταση του οργανισμού, η επάρκεια ή όχι κάποιου μεμονωμένου αριθμοδείκτη μπορεί να αξιολογηθεί με τους ακόλουθους τρόπους (Νιάρχος, 1997)

1. Σύγκριση με αριθμοδείκτες του ίδιου οργανισμού για μια σειρά ετών στο παρελθόν. Αυτή η μέθοδος στη διεθνή βιβλιογραφία καλείται «εσωτερική σύγκριση κριτηρίων» (internal benchmarking).
2. Σύγκριση με τους αντίστοιχους αριθμοδείκτες ανταγωνιστών επιχειρήσεων οι οποίες δραστηριοποιούνται στον ίδιο κλάδο (αυτή η σύγκριση επιχειρείται στην παρούσα έρευνα) με την υπό εξέταση επιχείρηση. Στην διεθνή βιβλιογραφία αυτή η μέθοδος καλείται «εξωτερική σύγκριση κριτηρίων» (external benchmarking).
3. Σύγκριση με τα σταθμισμένα μεγέθη του κλάδου στον οποίο ανήκει η επιχείρηση, εφόσον αυτά είναι διαθέσιμα.
4. Σύγκριση με κάποια αναμενόμενα πρότυπα τα οποία καθορίζει ο αναλυτής ή η διοίκηση της επιχείρησης, με βάση τη πείρα τους σε ανάλογα θέματα. Θα πρέπει να προσθέσουμε ότι οι

προαναφερθείσες συγκρίσεις μπορούν να γίνουν είτε στατικά σε μια δεδομένη χρονική στιγμή, είτε και διαχρονικά.

Οι κυριότεροι και οι περισσότερο χρησιμοποιούμενοι στη χρηματοοικονομική ανάλυση των λογιστικών καταστάσεων μπορούν να καταταγούν στις εξής κατηγορίες (Νιάρχος, 1997)

1. *Αριθμοδείκτες ρευστότητας (Liquidity ratios)*. Χρησιμοποιούνται για τον προσδιορισμό τόσο της βραχυχρόνιας οικονομικής θέσεως μιας επιχειρήσεως όσο και της ικανότητάς της να ανταποκριθεί στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της. Η ύπαρξη ρευστότητας σε μια επιχείρηση έχει επίδραση στα κέρδη της, διότι αν τα κυκλοφοριακά της στοιχεία δεν μετατρέπονται εύκολα σε μετρητά ή αν δεν υπάρχουν επαρκή ρευστά διαθέσιμα, τότε η επιχείρηση δεν θα είναι σε θέση να πληρώσει τις υποχρεώσεις της. Ο υπολογισμός αριθμοδεικτών ρευστότητας αποτελεί πολύτιμη βοήθεια για τη διοίκησή της διότι της επιτρέπει να ελέγξει κατά ποιο τρόπο απασχολούνται μέσα στην επιχείρηση τα κεφάλαια κινήσεώς της. Όσο μεγαλύτερος είναι ο αριθμοδείκτης γενικής ρευστότητας τόσο καλύτερη από πλευράς ρευστότητας, είναι η θέση της συγκεκριμένης επιχείρησης. Στην περίπτωση όμως που μια εταιρία έχει, σε ποσοστό, περισσότερα μετρητά είναι σε καλύτερη, από άποψη ρευστότητας θέση από μια άλλη που έχει περισσότερα σε ποσοστό αποθέματα, έστω και αν και οι δύο έχουν τον ίδιο αριθμοδείκτη γενικής ρευστότητας.
2. *Αριθμοδείκτες δραστηριότητας (Activity ratios)*. Χρησιμοποιούνται προκειμένου να μετρηθεί ο βαθμός αποτελεσματικότητας μιας επιχειρήσεως στη χρησιμοποίηση των περιουσιακών της στοιχείων, κατά πόσο δηλαδή γίνεται ικανοποιητική ή όχι χρησιμοποίηση αυτών. Η χρησιμοποίηση ορισμένων αριθμοδεικτών δραστηριότητας βοηθά να προσδιορίσουμε το βαθμό μετατροπής ορισμένων περιουσιακών στοιχείων (αποθεμάτων, απαιτήσεων) σε ρευστά. Εξετάζοντας τα οικονομικά δεδομένα μιας επιχειρήσεως ενδέχεται να γίνουν ορισμένες διαπιστώσεις. Μπορεί, π.χ. να υπάρχει μεγάλο ποσοστό αποθεμάτων στα κυκλοφοριακά της στοιχεία, πράγμα το οποίο παρέχει ένδειξη ότι τα στοιχεία αυτά δεν μετατρέπονται σε χρήμα με τη πρέπουσα ταχύτητα και ευκολία. Βέβαια το γεγονός αυτό ίσως να δείχνει ότι η διοίκηση της επιχειρήσεως ακολουθεί μια μέτρια πολιτική αποθεμάτων. Γενικά, το ποσοστό των αποθεμάτων που διατηρεί μια επιχείρηση πρέπει να σχετίζεται πάντα με το ύψος των πωλήσεων της. Ωστόσο το ποσοστό απαιτήσεων που

εμφανίζει μια επιχείρηση έχει πάντα σχέση και πρέπει να εξετάζεται σε συνδυασμό με τις πιστωτικές της πωλήσεις. Είναι λοιπόν απαραίτητα, παράλληλα με τους αριθμοδείκτες ρευστότητας, να προσδιορίζονται και οι αριθμοδείκτες δραστηριότητας οι οποίοι είναι οι εξής:

- Αριθμοδείκτης ταχύτητας εισπράξεως απαιτήσεων.
- Αριθμοδείκτης ταχύτητας βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων.
- Αριθμοδείκτης ταχύτητας κυκλοφορίας αποθεμάτων.
- Αριθμοδείκτης ταχύτητας κυκλοφορίας καθαρού κεφαλαίου κινήσεως.
- Αριθμοδείκτης ταχύτητας κυκλοφορίας του ενεργητικού.
- Αριθμοδείκτης ταχύτητας κυκλοφορίας παγίων.
- Αριθμοδείκτης ταχύτητας κυκλοφορίας ιδίων κεφαλαίων.

3. *Αριθμοδείκτες αποδοτικότητας (Profitability ratios).* Με αυτούς μετράται η αποδοτικότητα μιας επιχείρησης, η δυναμικότητα των κερδών της και η ικανότητα της διοικήσεως της. Με άλλα λόγια οι αριθμοδείκτες αποδοτικότητας μετρούν το βαθμό επιτυχίας ή αποτυχίας μιας επιχείρησης σε δεδομένη χρονική περίοδο. Η ανταμοιβή των επενδυτών – μετόχων και των πιστωτών, για τα κεφάλαια που έχουν τοποθετηθεί και για τους κινδύνους που έχουν αναλάβει, μετράται με την αποδοτικότητα της επιχείρησης, η οποία αντανακλά την ικανότητα της να πραγματοποιεί κέρδη. Η σχέση μεταξύ κερδών και απασχολούμενων κεφαλαίων είναι ένας από τους πλέον χρησιμοποιούμενους δείκτες μετρήσεως της αποδόσεως μιας επιχείρησης, την οποία μπορούμε να συγκρίνουμε με την απόδοση άλλων εναλλακτικών μορφών επενδύσεων, καθώς και με την απόδοση άλλων επιχειρήσεων, ανταγωνιστικών ή όχι. Οι κυριότεροι αριθμοδείκτες μετρήσεως αποδοτικότητας είναι οι εξής:

- Αριθμοδείκτης μικτού περιθωρίου ή μικτού κέρδους.
- Αριθμοδείκτης καθαρού περιθωρίου ή καθαρού κέρδους.
- Αριθμοδείκτης αποδοτικότητας απασχολούμενων κεφαλαίων.
- Αριθμοδείκτης αποδοτικότητας ενεργητικού.
- Συνδυασμένος Αριθμοδείκτης αποδοτικότητας ενεργητικού.
- Αριθμοδείκτης αποδοτικότητας ιδίων κεφαλαίων.
- Αριθμοδείκτης οικονομικής μοχλεύσεως.
- Αριθμοδείκτες δαπανών λειτουργίας.

Οι παραπάνω αριθμοδείκτες αποδοτικότητας δείχνουν πόσο αποτελεσματικά λειτούργησε η επιχείρηση κατά τη διάρκεια μιας ή και περισσότερων χρήσεων και απαντούν σε ερωτήματα σχετικά με το αν τα

κέρδη της ήταν ικανοποιητικά, ποια ήταν η απόδοση των κεφαλαίων της, ποια ήταν η απόδοση από τις κύριες δραστηριότητές της.

4. *Αριθμοδείκτες διαρθρώσεων κεφαλαίων και βιωσιμότητας (Financial structure and viability ratios)*. Με αυτούς εκτιμάται η μακροχρόνια ικανότητα μιας επιχειρήσεως να ανταποκρίνεται στις υποχρεώσεις της και ο βαθμός προστασίας που απολαμβάνουν οι πιστωτές της. Η ανταμοιβή των επενδυτών – μετόχων και των πιστωτών, για τα κεφάλαια που έχουν τοποθετηθεί και για τους κινδύνους που έχουν αναλάβει, μετράται με την αποδοτικότητα της επιχειρήσεως, η οποία αντανακλά την ικανότητα της να πραγματοποιεί κέρδη. Η σχέση μεταξύ κερδών και απασχολούμενων κεφαλαίων είναι ένας από τους πλέον χρησιμοποιούμενους δείκτες μετρήσεως της αποδόσεως μιας επιχειρήσεως, την οποία μπορούμε να συγκρίνουμε με την απόδοση άλλων εναλλακτικών μορφών επενδύσεων, καθώς και με την απόδοση άλλων επιχειρήσεων, ανταγωνιστικών ή όχι. Οι κυριότεροι αριθμοδείκτες μετρήσεως αποδοτικότητας είναι οι εξής:

- Αριθμοδείκτης μικτού περιθωρίου ή μικτού κέρδους.
- Αριθμοδείκτης καθαρού περιθωρίου ή καθαρού κέρδους.
- Αριθμοδείκτης αποδοτικότητας απασχολούμενων κεφαλαίων.
- Αριθμοδείκτης αποδοτικότητας ενεργητικού.
- Συνδυασμένος Αριθμοδείκτης αποδοτικότητας ενεργητικού.
- Αριθμοδείκτης αποδοτικότητας ιδίων κεφαλαίων.
- Αριθμοδείκτης οικονομικής μοχλεύσεως.
- Αριθμοδείκτες δαπανών λειτουργίας.

Οι παραπάνω αριθμοδείκτες αποδοτικότητας δείχνουν πόσο αποτελεσματικά λειτούργησε η επιχείρηση κατά τη διάρκεια μιας ή και περισσότερων χρήσεων και απαντούν σε ερωτήματα σχετικά με το αν τα κέρδη της ήταν ικανοποιητικά, ποια ήταν η απόδοση των κεφαλαίων της, ποια ήταν η απόδοση από τις κύριες δραστηριότητές της.

5. *Αριθμοδείκτες επενδύσεων ή επενδυτικοί αριθμοδείκτες (Investment ratios)*. Οι αριθμοδείκτες συσχετίζουν τον αριθμό των μετοχών μιας επιχειρήσεως και τη χρηματιστηριακή τους τιμή με τα κέρδη, τα μερίσματα και τα άλλα περιουσιακά στοιχεία της. Όπως είναι φανερό, τα διάφορα είδη αριθμοδεικτών αλληλοσυνδέονται, οπότε είναι απαραίτητη μια συνολική θεώρηση αυτών, προκειμένου να επιτευχθεί πλήρης κατανόηση της χρηματοοικονομικής και λειτουργικής καταστάσεως της επιχειρήσεως. Η ταξινόμηση των αριθμοδεικτών κατά κατηγορίες είναι επίσης χρήσιμη, διότι βοηθά

στο να επικεντρώνεται η ανάλυση σε ορισμένα σημεία που ενδιαφέρουν τον αναλυτή. Οι περισσότεροι από τους ευρύτερα χρησιμοποιούμενους επενδυτικούς αριθμοδείκτες συσχετίζουν τη τρέχουσα τιμή των μετοχών μιας επιχειρήσεως με κατά μετοχή μεγέθη του ισολογισμού και της καταστάσεως αποτελεσμάτων χρήσεως. Η αναφορά σχέσεις σε κατά μετοχή είναι χρήσιμη από πρακτικής απόψεως διότι οι τιμές που αναφέρονται στη χρηματιστηριακή Αγορά αφορούν τη μία μετοχή και όχι συνολικά μεγέθη της επιχειρήσεως. Οι σπουδαιότεροι επενδυτικοί αριθμοδείκτες είναι οι εξής:

- Τα κατά μετοχή κέρδη (Earnings per share)
- Το κατά μετοχή μέρισμα (Dividends per share)
- Η μερισματική απόδοση (Dividend yield)
- Το ποσοστό διανεμομένων κερδών (Pay out ratio)
- Η εσωτερική αξία μετοχής (Book Value per share)
- Ο λόγος τιμής προς κέρδη κατά μετοχή (PIE Ratio)
- Η ταμειακή ροή κατά μετοχή (Cash flow per share)
- Ο Αριθμοδείκτης αποδόσεως μετοχής σε ταμειακή ροή (Cash flow Ratio).
- Ο Αριθμοδείκτης ποσοστού αυτοχρηματοδοτήσεως.
- Ο Αριθμοδείκτης διάρκειας εξοφλήσεως επενδύσεων.
- Η απόσβεση κατά μετοχή (Depreciation per share)

3.1. Βασικές κατηγορίες και σκοποί αναλυτών

Ανάλογα με το ποιος διενεργεί την ανάλυση και ποιους σκοπούς επιδιώκει, υπάρχουν διάφορες προσεγγίσεις σχετικά με τη συγκεκριμένη τεχνική που ακολουθείται κάθε φορά.

Αυτοί που ενδιαφέρονται και χρησιμοποιούν την τεχνική της αναλύσεως των λογιστικών καταστάσεων με σκοπό την λήψη αποφάσεων μπορούν να καταταγούν σε διάφορες βασικές κατηγορίες, όπως:

1. Επενδυτές-μέτοχοι
2. Δανειστές της επιχειρήσεως
3. Διοικούντες την επιχείρηση
4. Οικονομικοί αναλυτές, χρηματιστές, στελέχη τραπεζών επενδύσεων και χρηματιστηρίου
5. Αναλυτές σε περιπτώσεις εξαγορών και συγχωνεύσεων
6. Ελεγκτές λογιστικών καταστάσεων
7. Λοιπές ομάδες ενδιαφερομένων

3.1.1. Επιλογή ανάλυσης σύμφωνα με σκοπούς επενδυτών-μετόχων

Λαμβάνοντας υπόψη την ιδιαιτερότητα του κλάδου των Ιδιωτικών Μαιευτηρίων όπου ο ρόλος του ιατρού-μαιευτήρα είναι ο πιο σημαντικός και καθοριστικός λόγος για την επιλογή του νοσοκομείου στον οποίο θα διεξαχθεί ο τοκετός (στη πραγματικότητα οι πελάτες του μαιευτηρίου είναι οι γυναικολόγοι-μαιευτήρες, διότι αυτοί καθοδηγούν τις πελάτισσες τους σε αυτό και έτσι αυξάνονται τα κέρδη του μαιευτηρίου) θα επιλέξουμε αριθμοδείκτες που πιστεύουμε ότι ενδιαφέρουν τους μετόχους-επενδυτές που είναι οι μαιευτήρες-γυναικολόγοι.

Οι επενδυτές, που κατά κανόνα είναι και μέτοχοι μιας επιχειρήσεως, είναι εκείνοι που δίνουν τα επιχειρησιακά κεφάλαια, τα οποία εκτίθενται σε πολλούς και ποικίλους κινδύνους. Τα κεφάλαια αυτά αποτελούν την ασπίδα προστασίας των δανειακών κεφαλαίων της επιχειρήσεως.

Οι επενδυτές-μέτοχοι αποβλέπουν στην λήψη κάποιου ποσού από την διανομή των κερδών (μέρισμα), εφόσον η επιχείρηση είναι κερδοφόρα και αφού προηγουμένως εξυπηρετηθούν οι δανειστές της. Οι ενδιαφερόμενοι αυτοί, προκειμένου να προβούν στην ανάλυση των στοιχείων μιας επιχειρήσεως, χρειάζονται πιο γενικές πληροφορίες από ό,τι οι ενδιαφερόμενοι των λοιπών κατηγοριών.

Έχοντας επενδύσει κεφάλαια στην επιχείρηση, οι μέτοχοι ενδιαφέρονται για την όλη δραστηριότητά της, την κερδοφόρα δυναμικότητά της, την οικονομική της κατάσταση και την διάρθρωση των κεφαλαίων της, δεδομένου ότι για την εκτίμηση της αξίας των μετοχών μιας επιχειρήσεως είναι απαραίτητα όλα αυτά τα στοιχεία. Παράλληλα ενδιαφέρονται και για τη σπουδαιότητα της μέσα στον κλάδο, για τα μελλοντικά της κέρδη και την εξέλιξη τους διαχρονικά. Ομοίως πρέπει να συνεκτιμήσουν και άλλους παράγοντες, που έμμεσα επηρεάζουν τη δραστηριότητά της επιχειρήσεως, όπως η γενική οικονομική της κατάσταση, η θέση που κατέχει ο κλάδος μέσα στην όλη οικονομία, η ανταγωνιστικότητα των προϊόντων της και η ποιότητα και ικανότητα της διοικήσεως της.

Συγκεκριμένα ο επενδυτής –μέτοχος αποβλέπει:

1. Στη λήψη κάποιου μερίσματος στο μέλλον, διαρκούσης της επενδύσεως των κεφαλαίων του.
2. Στην πιθανή λήψη κάποιων δικαιωμάτων από τη διανομή αποθεματικών της εταιρίας.
3. Στην αυξημένη τιμή που ελπίζει ότι θα έχουν οι τίτλοι (μετοχές) στην Αγορά, ώστε να πραγματοποιήσει κέρδη κεφαλαίου.

Σύμφωνα με τα προαναφερόμενα οι αριθμοδείκτες που θα χρησιμοποιηθούν για το σκοπό της εργασίας είναι οι ακόλουθοι:

1. Δείκτες Αποδοτικότητας

- Απόδοση Ιδίων Κεφαλαίων
- Απόδοση Συνολικών Κεφαλαίων

2. Δείκτες Κερδοφορίας

- Περιθώριο Μικτού Κέρδους
- Περιθώριο Καθαρού Κέρδους

3. Δείκτες Ρευστότητας

- Κυκλοφοριακή Ρευστότης

4. Δείκτες Αποτίμησης Κινδύνου

- Λογιστική Αξία Μετοχής

5. Δείκτες Δραστηριότητας

- Ταχύτητα Κυκλοφορίας Απαιτήσεων
- Ταχύτητα Κυκλοφορίας Υποχρεώσεων

3.2. Βασικά στοιχεία αριθμοδεικτών

3.2.1. Δείκτες Αποδοτικότητας

- Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφαλαίων

$$\frac{\text{ΚΕΡΑΗ ΠΡΟ ΦΟΡΩΝ}}{\text{ΣΥΝΟΛΟ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ}} \times 100$$

Ο αριθμοδείκτης αποδοτικότητας των ιδίων κεφαλαίων μετρά την απόδοση του μέρους των κεφαλαίων της επιχείρησης που είτε έχουν καταβληθεί από τους μετόχους υπό μορφή μετοχικού κεφαλαίου, ή παραμένουν στην επιχείρηση υπό μορφή αποθεματικών ή αδιανέμητων κερδών (Νιάρχος, 1997).

Ο αριθμοδείκτης αυτός ενδιαφέρει τους μετόχους μια και ουσιαστικά μετρά τον βαθμό του οφέλους τους από την αποτελεσματική εκμετάλλευση των στοιχείων του ενεργητικού (Νιάρχος, 1997).

- Αποδοτικότητα Συνολικών Κεφαλαίων

$$\frac{\text{ΚΕΡΔΗ ΠΡΟ ΤΟΚΩΝ ΚΑΙ ΦΟΡΩΝ}}{\text{ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ}} \times 100$$

Ο αριθμοδείκτης αποδοτικότητας των συνολικών κεφαλαίων μας δείχνει τη σχέση του κέρδους προ τόκων και φόρων, δηλαδή του ποσού που μένει μετά την αφαίρεση του λειτουργικού κόστους και πριν από τον υπολογισμό των τόκων και των φόρων, ως ποσοστό που έχει χρησιμοποιήσει για τις δραστηριότητες της η επιχείρηση. (Νιάρχος, 1997)

3.2.2. Δείκτες Κερδοφορίας

- Περιθώριο Μικτού Κέρδους

$$\frac{\text{ΜΙΚΤΟ ΚΕΡΔΟΣ}}{\text{ΚΥΚΛΟ ΕΡΓΑΣΙΩΝ}} \times 100$$

Είναι ένας σημαντικός δείκτης γιατί παρέχει πληροφορίες σχετικά με τη δυνατότητα των προϊόντων να σε υψηλές τιμές και με την ικανότητα της διοίκησης της επιχείρησης στη χάραξη και εφαρμογή τιμολογιακής πολιτικής (Νιάρχος, 1997).

Ο συγκεκριμένος δείκτης χρησιμεύει στο να μπορεί η διοίκηση να αξιολογήσει το περιθώριο κερδοφορίας που έχει και να βρει τρόπους αν χρειάζεται για να επέμβει και να την βελτιώσει (τιμολογιακή πολιτική, μείωση κόστους) και στους μέτοχους για να ελέγχουν την αποτελεσματικότητα τις διαχείρισης της διοίκησης.

- Περιθώριο Καθαρού Κέρδους

$$\frac{\text{ΚΕΡΔΗ ΠΡΟ ΦΟΡΩΝ}}{\text{ΚΥΚΛΟ ΕΡΓΑΣΙΩΝ}} \times 100$$

Ο αριθμοδείκτης του καθαρού κέρδους, δηλαδή του κέρδους προ φόρων, αναφέρεται στο ποσοστό του κέρδους που προέρχεται από τις λειτουργικές δραστηριότητες της επιχείρησης (Νιάρχος, 1997).

Είναι χρήσιμος, καθώς τόσο η διοίκηση όσο και οι αναλυτές βασίζουν τις προβλέψεις για τα μελλοντικά καθαρά κέρδη της επιχειρήσεως επί του προβλεπομένου ύψους πωλήσεων και του ποσοστού καθαρού κέρδους.

3.2.3. Δείκτες Ρευστότητας

- Κυκλοφοριακή Ρευστότητα

$$\frac{\text{ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ}}{\text{ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΥΠΟΧΡ.}} \times 100$$

Ο αριθμοδείκτης κυκλοφοριακής ή γενικής ρευστότητας χρησιμοποιείται για την μέτρηση της σχέσης μεταξύ του συνόλου των στοιχείων του κυκλοφορούντος ενεργητικού και των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων.

Όσο μεγαλύτερος είναι ο αριθμός από την μονάδα τόσο καλύτερη είναι η ρευστότητα της επιχείρησης (Νιάρχος, 1997).

3.2.4. Δείκτες Δραστηριότητας

- Αριθμοδείκτης ταχύτητας κυκλοφορίας αποθεμάτων

$$\frac{\text{ΚΟΣΤΟΣ ΠΩΛΗΘΕΝΤΩΝ}}{\text{ΜΕΣΟ ΑΠΟΘΕΜΑ}} \times 100$$

Όπου Μ.Ο. αποθεμάτων ισούται με

$$\frac{\text{ΑΠΟΘΕΜΑ ΑΡΧΗΣ} + \text{ΑΠΟΘΕΜΑ ΤΕΛΟΥΣ}}{2}$$

Ο συγκεκριμένος αριθμοδείκτης δείχνει τη σχέση μεταξύ πωλήσεων και συνολικών αποθεμάτων και δείχνει πόσες φορές ανανεώνονται τα αποθέματα μέσα σε μια περίοδο. Όσο μικρότερος είναι ο συγκεκριμένος αριθμοδείκτης τόσο λιγότερες ημέρες κρατά αποθέματα η επιχείρηση και επομένως τόσο πιο αποτελεσματική είναι η πολιτική των αποθεμάτων. Αυτό αντανakλά στην κερδοφορία της επιχείρησης αφού τα κεφάλαια που είναι δεσμευμένα για αποθέματα

είναι λιγότερα και επομένως είναι χαμηλότεροι και οι τόκοι (Νιάρχος, 1997). Στη περίπτωση των Μαιευτηρίων ο συγκεκριμένος αριθμοδείκτης δεν έχει νόημα να εξετασθεί για τον λόγο του εξ' ορισμού σε μια νοσηλευτική μονάδα το απόθεμα περιορίζεται κυρίως στο να καλύψει τις καθημερινές ανάγκες υγειονομικού υλικού και δεν χρησιμοποιείται ως κύριο προϊόν μεταπώλησης.

- Αριθμοδείκτης ταχύτητας κυκλοφορίας απαιτήσεων

<u>Μ.Ο. ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ</u> ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	X 365
---	-------

Όπου Μ.Ο. απαιτήσεων ισούται με

<u>ΑΠΑΙΤ. ΑΡΧΗΣ + ΑΠΑΙΤ. ΤΕΛΟΥΣ</u> 2
--

Ο συγκεκριμένος αριθμοδείκτης ορίζει το χρονικό διάστημα που παραμένουν ανείσπρακτες οι απαιτήσεις της επιχείρησης. Πόση δηλαδή είναι η πίστωση που δίνει στους πελάτες της η επιχείρηση. Μέσω του αριθμοδείκτη αυτού μετράται η αποτελεσματικότητα της πιστωτικής πολιτικής, που εφαρμόζει η διοίκηση και η οποία ως γνωστόν αντανακλά στη ρευστότητα της επιχείρησης και κατ' επέκταση στο αναγκαίο κεφάλαιο κίνησης (Νιάρχος, 1997).

Ο δείκτης δείχνει δηλαδή πόσες φορές εισπράττονται κατά τη διάρκεια της χρήσης οι απαιτήσεις της επιχείρησης.

- Αριθμοδείκτης ταχύτητας κυκλοφορίας υποχρεώσεων

<u>Μ.Ο. ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΩΝ</u> ΚΥΚΛΟ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	X 365
---	-------

Όπου ο Μ.Ο. Προμηθευτών ισούται με

<u>ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΕΣ ΑΡΧΗΣ + ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΕΣ ΤΕΛΟΥΣ</u> 2
--

Ο συγκεκριμένος αριθμοδείκτης ορίζει την πίστωση που η επιχείρηση παίρνει από τους πιστωτές και προμηθευτές της. Μέσω του αριθμοδείκτη αυτού μετράται η δύναμη της επιχείρησης να επιβάλλει την πολιτική της στους πιστωτές και ειδικότερα στους προμηθευτές της αφού η πίστωση που παίρνει επηρεάζει άμεσα τη ρευστότητα της επιχείρησης και τη χρηματοδότηση της (Νιάρχος, 1997).

3.2.5. Δείκτες αποτίμησης κινδύνου

- Λογιστική αξία μετοχής

<p style="text-align: center;"><u>ΣΥΝΟΛΟ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ</u> <u>ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΕΤΟΧΩΝ</u></p>

Η λογιστική ή εσωτερική αξία της μετοχής εκφράζεται από τη σχέση των ιδίων κεφαλαίων και του αριθμού των μετοχών. Είναι δηλαδή το αποτέλεσμα της διαίρεσης του συνόλου των ιδίων κεφαλαίων δια τον αριθμό των μετοχών, το οποίο εκφράζεται με έναν αριθμό, ο οποίος αντιπροσωπεύει την αξία της μετοχής σύμφωνα με τα λογιστικά βιβλία της επιχείρησης.

Ο βασικότερος δείκτης αξιολόγησης του κινδύνου που αναλαμβάνουν οι μέτοχοι είναι P/E, ο οποίος μετρά την προσδοκία των επενδυτών όσον αφορά τις μελλοντικές εξελίξεις της επιχείρησης. Για τις εταιρείες που είναι εισηγμένες στο χρηματιστήριο είναι εύκολος ο υπολογισμός αφού η αξία των μετοχών που διαπραγματεύονται στο χρηματιστήριο δημοσιεύεται καθημερινά. Για τις εταιρείες που δεν είναι εισηγμένες ο υπολογισμός του P/E δεν είναι εύκολος γιατί η αγοραία αξία της μετοχής πρέπει να υπολογισθεί με ειδική μελέτη. Θα χρησιμοποιηθεί η λογιστική αξία μετοχής στα μαιεντήρια ΜΗΤΕΡΑ και ΛΗΤΩ που δεν είναι εισηγμένα στο Χ.Α.Α.

3.3. Αξιολόγηση της χρηματοοικονομικής απόδοσης

Με βάση την ανάλυση των οικονομικών καταστάσεων κατασκευάσαμε τους εξεταζόμενους αριθμοδείκτες οι οποίοι παρατίθενται σε πίνακες και γραφήματα στο παράρτημα. Από τη εξέταση αυτών μπορούμε να πούμε τα εξής:

3.3.1. Δείκτες Αποδοτικότητας

Οι Δείκτες Αποδοτικότητας Ιδίων και Συνολικών Κεφαλαίων των Μαιευτηρίων ΛΗΤΩ και ΜΗΤΕΡΑ εμφανίζονται υψηλότερες από αυτές του ΙΑΣΩ, για το σύνολο της τριετίας που πραγματοποιείται η ανάλυση. Οι χαμηλές αποδόσεις των αριθμοδεικτών αποδοτικότητας των Ιδίων Κεφαλαίων είναι ενδεικτικές του ότι η επιχείρηση πάσχει σε κάποιο τομέα της (ανεπαρκής διοίκηση, χαμηλή παραγωγικότητα, υπερεπένδυση κεφαλαίων τα οποία δεν απασχολούνται πλήρως παραγωγικά, δυσμενείς οικονομικές συνθήκες κ.λ.π.) συνεπώς, για να αποφύγει οποιοσδήποτε οργανισμός την αρνητική επίπτωση που σημαίνει η χαμηλή απόδοση του δείκτη, θα πρέπει να μειώσει το λειτουργικό έξοδο και να αυξήσει το καθαρό περιθώριο κέρδους. Αντίθετα, οι υψηλοί αριθμοδείκτες αποδοτικότητας Ιδίων και Συνολικών Κεφαλαίων του ΜΗΤΕΡΑ (66,6% για τα Ίδια Κεφάλαια και 27%, για τα Συνολικά Κεφάλαια για το έτος 2004) και του ΛΗΤΩ (56,3% και 80% αντίστοιχα) αποτελούν ένδειξη ότι η επιχείρηση ευημερεί και τούτο μπορεί να οφείλεται στην επιτυχημένη διοίκηση της, στις ευνοϊκές γι' αυτήν οικονομικές συνθήκες, στην εύστοχη χρησιμοποίηση των κεφαλαίων της κ.λ.π. Με άλλα λόγια τα κεφάλαια των μετόχων του ΜΗΤΕΡΑ και του ΛΗΤΩ έχουν μεγαλύτερη απόδοση από τα αντίστοιχα του ΙΑΣΩ. Το γεγονός αυτό, συνεπάγεται άνοδο της αξίας της μετοχής και υψηλές αποδόσεις, λόγω αυξημένων κερδών, για τους μετόχους των δύο μαιευτηρίων.

3.3.2. Δείκτες Κερδοφορίας

Το Περιθώριο Μικτού Κέρδους (22,8% για το έτος 2004) και Περιθώριο Καθαρού Κέρδους (18,4% για το 2004) του Μαιευτηρίου ΛΗΤΩ δεν εμφανίζει τόσο ικανοποιητικά αποτελέσματα σε σχέση με τους ανταγωνιστές του. Ένας χαμηλός αριθμοδείκτης ερμηνεύεται γενικά ως ένδειξη μιας όχι καλής πολιτικής της διοικήσεως στον κύκλωμα αγορών και πωλήσεων. Το γεγονός αυτό οδηγεί σε στασιμότητα πωλήσεων με αποτέλεσμα να μην πραγματοποιούνται αγορές σε μεγάλες ποσότητες που θα μπορούσαν να επιτευχθούν με χαμηλές τιμές. Η χαμηλή απόδοση του δείκτη πιθανόν να οφείλεται στην αύξηση του κόστους λειτουργίας και στη συντηρητική τιμολογιακή πολιτική έναντι των ανταγωνιστών. Αυτό είχε σαν αποτέλεσμα να μην επιτευχθεί ο στόχος της προσέγγισης ποσοστών αντίστοιχων με αυτό των ανταγωνιστών (μέσω κυρίως της αύξησης του κόστους λειτουργίας) με αρνητικές συνέπειες στην πορεία των Μικτών και Καθαρών Κερδών, γεγονός που επηρεάζει άμεσα τους μετόχους. Θα πρέπει όμως να πούμε ότι ένας χαμηλός αριθμοδείκτης μπορεί να παρέχει ένδειξη ότι η επιχείρηση έχει κάνει επενδύσεις που δεν δικαιολογούνται από τον όγκο των πωλήσεων της με αποτέλεσμα να έχει αυξημένο κόστος παραγωγής. Στη περίπτωση του ΙΑΣΩ όπου τα

αποτελέσματα των αριθμοδεικτών κερδοφορίας είναι υψηλότερα (Αριθμοδείκτης Μικτού Κέρδους 34,69% και Αριθμοδείκτης Καθαρού Κέρδους 27,61 για το έτος 2004) σε σχέση με τους ανταγωνιστές του, θα πρέπει να πούμε ότι βρίσκεται στη καλύτερη θέση. Λόγω του υψηλού ποσοστού Μικτού Κέρδους μπορεί να θεωρηθεί το Μαιευτήριο επιτυχημένο, διότι του επιτρέπει να καλύπτει τα λειτουργικά και άλλα έξοδα του και συγχρόνως να του αφήνει ένα ικανοποιητικό Καθαρό Κέρδος σε σχέση με τις πωλήσεις και τα Ίδια Κεφάλαια που απασχολεί. Έτσι, το ΙΑΣΩ λόγω υψηλού αριθμοδείκτη Μικτού Κέρδους, είναι καλύτερο από απόψεως κερδών, διότι μπορεί να αντιμετωπίσει χωρίς δυσκολία αύξηση του κόστους των πωληθέντων προϊόντων του. Για το μαιευτήριο ΜΗΤΕΡΑ παρατηρούμε ότι ενώ το Περιθώριο Καθαρού Κέρδους (27,2% για το έτος 2004) βρίσκεται κοντά στο ποσοστό του ΙΑΣΩ το Περιθώριο Μικτού Κέρδους (28,5% για το έτος 2004) είναι σημαντικά χαμηλότερο. Το γεγονός αυτό μπορεί να οφείλεται στην ύπαρξη υψηλού κόστους όσον αφορά το κόστος παροχής υπηρεσιών, του μαιευτηρίου ΜΗΤΕΡΑ. Γενικότερα διαπιστώνουμε τη σταδιακή μείωση από το 2002 έως το 2004 και για τα τρία μαιευτήρια των Δεικτών Κερδοφορίας.

3.3.3. Δείκτες Ρευστότητας

Η Κυκλοφοριακή Ρευστότητα του ΛΗΤΩ μειώνεται στη τριετία κατά 50% και ο δείκτης γίνεται μικρότερος από ότι των ανταγωνιστών διότι η εταιρία διέθεσε σημαντικό μέρος των διαθεσίμων της για επενδυτικά έργα, προσπαθώντας να αντιμετωπίσει τον ανταγωνισμό. Βέβαια, η μείωση των διαθεσίμων για επενδυτικές δραστηριότητες, μπορεί από τη μία να προδιαθέτει υψηλές υπεραξίες στους μετόχους στο μέλλον, από την άλλη περιορίζει τα περιθώρια κινήσεων από πλευράς της διοίκησης στην ευελιξία των αποφάσεων και καθιστά μελλοντικά προβληματική την απρόσκοπτη πληρωμή μερισμάτων. Μπορεί ο αριθμοδείκτης Κυκλοφοριακής Ρευστότητας του ΛΗΤΩ να είναι μικρότερος από ότι των Μαιευτηρίων ΙΑΣΩ και ΜΗΤΕΡΑ, αλλά αυτό δεν σημαίνει ότι τα αποτελέσματα των δεικτών αυτών των δύο προαναφερόμενων Ιδιωτικών Μαιευτηρίων είναι ικανοποιητικά. Η προσπάθεια ανάπτυξης των τριών Ιδιωτικών Μαιευτηρίων, αποτελεί μία όχι ευνοϊκή κατάσταση σε ότι αφορά την ικανότητα τους να ανταποκρίνονται στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις. Υπάρχει όμως και η πιθανότητα μια πτωτική εικόνα αυτού όχι μόνο να μη δείχνει δυσμενή οικονομική κατάσταση, αλλά αντίθετα να οφείλεται σε μια πιο ορθολογική χρησιμοποίηση του υπάρχοντος κεφαλαίου κινήσεως. Στη περίπτωση αυτή η επιχείρηση χρειάζεται σχετικά μικρότερο Κυκλοφορούν Ενεργητικό.

3.3.4. Δείκτης Αποτίμησης Κινδύνου

Η σύγκριση της λογιστικής αξίας μετοχής του Μαιευτηρίου ΙΑΣΩ, το οποίο είναι εισηγμένο στο Χ.Α.Α., με τα Μαιευτήρια ΜΗΤΕΡΑ και ΛΗΤΩ, που δεν είναι εισηγμένα, δεν είναι εφικτή. Για το ΜΗΤΕΡΑ και το ΛΗΤΩ παρατηρούμε ότι η λογιστική αξία ανά μετοχή αυξάνεται εντός των χρήσεων 2002-2004. Πιο συγκεκριμένα, παρατηρούμε ότι για το μαιευτήριο ΜΗΤΕΡΑ η τιμή έκδοσης των μετοχών ανέρχεται σε € 0,60 και η λογιστική αξία την χρήση 2004 είναι σε € 0,89. Από την άλλη πλευρά για το μαιευτήριο ΛΗΤΩ η τιμή έκδοσης των μετοχών ανέρχεται σε € 2,93 ενώ η λογιστική αξία των μετοχών το 2004 είναι σε € 4,71. Όπως παρατηρούμε από τα παραπάνω η λογιστική αξία ανά μετοχή του μαιευτηρίου ΛΗΤΩ είναι μεγαλύτερη από αυτή του μαιευτηρίου ΜΗΤΕΡΑ και αυτό οφείλεται στην καλύτερη σχέση μεταξύ Ιδίων Κεφαλαίων και συνολικού αριθμού μετοχών. Συνεπώς το ΜΗΤΕΡΑ για να βελτιώσει την εσωτερική αξία των μετοχών του θα πρέπει να αυξήσει τα Ίδια Κεφάλαια.

3.3.5. Δείκτες Δραστηριότητας

Η μέση διάρκεια παραμονής των απαιτήσεων του ΜΗΤΕΡΑ (31 ημέρες, για το έτος 2004), είναι η μικρότερη σε σχέση με το ΙΑΣΩ και το ΛΗΤΩ (43 ημέρες και 39 ημέρες αντίστοιχα για το έτος 2004) και αυτό πιθανόν να δείχνει την καλύτερη αποτελεσματικότητα της διοικήσεως της επιχειρήσεως στην είσπραξη των απαιτήσεων της και να εκφράζει την πιστωτική της πολιτική. Η διάρκεια παραμονής των απαιτήσεων του ΙΑΣΩ δεν είναι τόσο ικανοποιητική από τη στιγμή που πρέπει να διατηρείται όσο το δυνατόν μικρότερη, όχι μόνο διότι τα κεφάλαια που δεσμεύονται για τη χρηματοδότηση των πωλήσεων έχουν κάποιο κόστος, αλλά διότι έχουν και ένα κόστος ευκαιρίας λόγω του ότι θα μπορούσαν να επενδυθούν αποδοτικά κάπου αλλού. Τα αποτελέσματα του συγκεκριμένου αριθμοδείκτη του μαιευτηρίου ΛΗΤΩ μπορούμε να εκφράσουμε ότι είναι ικανοποιητικά, από τη στιγμή που βρίσκεται σε μία μέση κατάσταση σε σχέση με τους ανταγωνιστές του.

Από την άλλη πλευρά, η μέση διάρκεια παραμονής υποχρεώσεων των μαιευτηρίων ΜΗΤΕΡΑ και ΛΗΤΩ είναι διαχρονικά σταθερή και χαμηλή και αυτό φανερώνει ότι ίσως η διοίκηση εκμεταλλεύεται τα πλεονεκτήματα των υψηλών εκπτώσεων επί των αγορών, εξοφλώντας γρηγορότερα τα τιμολόγια των προμηθευτών τους. Το ΙΑΣΩ παρουσιάζει μεγάλη αυξητική τάση καθώς η μέση διάρκεια παραμονής των υποχρεώσεων για το έτος 2002 ήταν 42 ημέρες και το έτος 2004 γίνεται 148 ημέρες παρουσιάζοντας σχεδόν 7πλάσια ταχύτητα σε σύγκριση με τους αντίστοιχους δείκτες της ίδιας χρονολογίας του ΜΗΤΕΡΑ (18

ημέρες) και του ΛΗΤΩ (22 ημέρες). Η μεταβολή αυτή δείχνει ότι ίσως η επιχείρηση αλλάζει την πιστωτική της πολιτική. Στην περίπτωση που το ΙΑΣΩ έχει ανάγκη κεφαλαίων, αυτό θα οδηγήσει το μαιευτήριο σε μεγαλύτερες πιστώσεις, παρά το γεγονός ότι έτσι δεν μπορεί να επιτύχει εκπτώσεις επί των τιμών αγοράς. Τέλος το ΙΑΣΩ έχει μεγαλύτερο αριθμοδείκτη ταχύτητας υποχρεώσεων από τους ανταγωνιστές του, που σημαίνει ότι εκπληρώνει με βραδύτερο ρυθμό τις υποχρεώσεις του. Αυτό θεωρείται καλό για την επιχείρηση.

3.4. Συμπεράσματα – Προτάσεις

Από την ανάλυση μιας σειράς αριθμοδεικτών για τα 3 Ιδιωτικά Μαιευτήρια ΙΑΣΩ-ΜΗΤΕΡΑ-ΛΗΤΩ βγάλαμε τα εξής συμπεράσματα:

- Το Μαιευτήριο ΜΗΤΕΡΑ βρίσκεται στη καλύτερη θέση, αφού η απόδοση τόσο των Ίδιων όσο και των Συνολικών Κεφαλαίων είναι υψηλή. Αυτό απεικονίζει την κερδοφόρα δυναμικότητα της επιχείρησης, την ικανή διοίκησή της και την εύστοχη χρησιμοποίηση των κεφαλαίων της. Σε παρόμοια κατάσταση ανταποκρίνεται και το ΛΗΤΩ αφού κατέχει την δεύτερη θέση λόγω των υψηλών προαναφερόμενων αριθμοδεικτών, σε αντίθεση με το ΙΑΣΩ που μειονεκτεί λόγω του ότι τα αντίστοιχα ποσοστά είναι χαμηλότερα των ανταγωνιστών.
- Τα περιθώρια Μικτού και Καθαρού Κέρδους του ΛΗΤΩ δεν μπόρεσαν να προσεγγίσουν τα αντίστοιχα υψηλά επίπεδα του ΙΑΣΩ, το οποίο σύμφωνα με αυτά μπορεί και καλύπτει τα λειτουργικά και άλλα έξοδα του με μεγάλη ευχέρεια. Η θέση του ΜΗΤΕΡΑ μπορούμε να θεωρήσουμε ότι είναι αρκετά καλή, σε σχέση με το ΙΑΣΩ και το ΛΗΤΩ.
- Ο δείκτης Κυκλοφοριακής Ρευστότητας και των τριών Ιδιωτικών Μαιευτηρίων ΙΑΣΩ – ΜΗΤΕΡΑ - ΛΗΤΩ δεν εμφανίζεται ικανοποιητικός. Αυτό μπορεί να σημαίνει ότι η ροή των κεφαλαίων στα Μαιευτήρια είναι ομαλή και συνεχής και ότι υπάρχει ακριβής αντιστοιχία μεταξύ των εισερχομένων κεφαλαίων και των εξοφλούμενων υποχρεώσεων και γι' αυτό δεν χρειάζεται υψηλό περιθώριο ασφαλείας σε κεφάλαια κινήσεως.
- Η υψηλή λογιστική αξία της μετοχής του ΛΗΤΩ είναι γεγονός θετικό για τους μετόχους. Από την άλλη πλευρά το ΜΗΤΕΡΑ εμφανίζει πολύ χαμηλή λογιστική αξία ενώ το ΙΑΣΩ δεν μπορεί να συγκριθεί με τα παραπάνω Μαιευτήρια διότι είναι εισηγμένο στο Χ.Α.Α.
- Στους δείκτες δραστηριότητας παρατηρούμε ότι: α) η μέση διάρκεια παραμονής των απαιτήσεων του ΜΗΤΕΡΑ είναι η μικρότερη σε σχέση με το ΙΑΣΩ και το ΛΗΤΩ και β) η μέση διάρκεια παραμονής

υποχρεώσεων των μαιευτηρίων ΜΗΤΕΡΑ και ΛΗΤΩ είναι διαχρονικά σταθερή και χαμηλή σε αντίθεση με το ΙΑΣΩ. Τα παραπάνω δείχνουν ότι το ΜΗΤΕΡΑ έχει καλύτερη ταχύτητα είσπραξης απαιτήσεων ενώ το ΙΑΣΩ έχει μεγαλύτερη περίοδο πίστωσης (γεγονός που δεν είναι πάντα θετικό αφού π.χ. δεν εκμεταλλεύεται τυχόν εκπτώσεις).

Μέσα από την έρευνα της πτυχιακής διατριβής και τα αποτελέσματα που εξήχθησαν πιστεύουμε ότι οι διοικήσεις και των τριών Μαιευτηρίων θα πρέπει να κάνουν τις εξής διορθωτικές ενέργειες:

Η διοίκηση του ΙΑΣΩ θα πρέπει να αυξήσει τα Συνολικά της Κεφάλαια καθώς και τη ρευστότητά της μέσα από μείωση των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων ή την αύξηση των διαθεσίμων της και των πωλήσεων της. Τα Μαιευτήρια ΜΗΤΕΡΑ και ΛΗΤΩ πρέπει να σταθούν στη μείωση του κόστους με περαιτέρω μέτρα (διαπραγματεύσεις με τους προμηθευτές κλπ) και να επανεξετάσουν την επενδυτική τους πολιτική, φροντίζοντας να διατηρούν τα διαθέσιμά τους σε ικανοποιητικό ύψος για να αποφευχθούν προβλήματα στην πληρωμή των μερισμάτων και στις λοιπές υποχρεώσεις τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4. ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ – ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

4. Ανασκόπηση και συμπεράσματα πτυχιακής διατριβής

Ολοκληρώνοντας την πτυχιακή διατριβή, θεωρούμε σκόπιμη την πραγματοποίηση ανασκόπησης και την εξαγωγή τελικών συμπερασμάτων από την έρευνα που προηγήθηκε. Το θέμα της πτυχιακής διατριβής είναι: «Διαιτητική ανάλυση των ιδιωτικών μαιευτηρίων ΙΑΣΩ - ΜΗΤΕΡΑ - ΛΗΤΩ 2002-2004».

Στο πρώτο κεφάλαιο (με τίτλο Παρουσίαση του τομέα Υγείας) επιχειρείται μια εισαγωγή στον ιδιαίτερο χώρο των μονάδων Υγείας. Πιο συγκεκριμένα, στο κεφαλαίο αυτό γίνεται αναφορά στην σημαντικότητα της θέσης που κατέχει ο τομέας Υγείας στην κλίμακα αξιών των ανθρώπων. Στην συνέχεια πραγματοποιείται παρουσίαση των μονάδων Υγείας με την διάκρισή τους σε Δημόσια και Ιδιωτικά. Είναι αξιοσημείωτο το γεγονός ότι ενώ τα Ιδιωτικά νοσηλευτικά ιδρύματα καλύπτουν το 60% του συνόλου των νοσηλευτικών ιδρυμάτων της χώρας μας εν τούτοις ο αριθμός των κλινών τους είναι μόλις 29% επί του συνόλου των κλινών. Το γεγονός ότι σημειώνεται αύξηση των καθαρών κερδών των μονάδων υγείας κατά 30% περίπου εντός μίας δεκαετίας (από 1996-2006) είναι ενδεικτικό της πορείας που ακολουθεί ο κλάδος αυτός. Από στοιχεία επίσης της ICAP, διαπιστώνουμε ότι αναμένονται σημαντικές εξελίξεις στον τομέα της Υγείας με στρατηγικές συμμαχίες – συγχωνεύσεις ισχυρών νοσηλευτικών μονάδων. Στην συνέχεια επιχειρείται η ανάλυση του όρου περίθαλψη, η οποία διακρίνεται σε πρωτοβάθμια, δευτεροβάθμια και τριτοβάθμια. Στο κεφάλαιο αυτό παρατίθενται και το τριγωνικό οικονομικό κύκλωμα το οποίο παρέχει την δυνατότητα κατανόησης της ροής του χρήματος στις μονάδες υγείας.

Στο δεύτερο κεφάλαιο (με τίτλο Νοσοκομείο – Κλάδος Ιδιωτικών Μαιευτηρίων) πραγματοποιείται ανάλυση επί των γενικών νοσοκομειακών ιδρυμάτων με έμφαση στο τέλος του κεφαλαίου στα Ιδιωτικά Μαιευτήρια που αποτελούν και τους οργανισμούς στους οποίους έγινε η οικονομική ανάλυση. Πιο συγκεκριμένα στο κεφαλαίο αυτό γίνεται αναφορά για τις διακρίσεις των νοσοκομείων. Τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά που λαμβάνουν μέρος στην διάκριση είναι: α) ο σκοπός και η λειτουργία τους, β) το είδος των υπηρεσιών που προσφέρουν, γ) η νομική τους μορφή, δ) η γεωγραφική εμβέλεια και ο πληθυσμός που εξυπηρετούν και ε) ο εκπαιδευτικός τους ρόλος. Στην συνέχεια γίνεται αναφορά στα βασικά λειτουργικά μεγέθη του νοσοκομείου με προσέγγιση των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών του τρόπου λειτουργίας τους (κρεβάτια, αριθμός ασθενών, ημέρες νοσηλείας, διάρκεια νοσηλείας). Σημαντική επίσης είναι η αναφορά στην οργάνωση και την

λειτουργία των ιδιωτικών νοσοκομείων όπου όπως παρατηρούμε το νομικό πλαίσιο ήταν συγκεχυμένο μέχρι το 1991 όπου επιτράπη η ίδρυση ιδιωτικών νοσηλευτικών μονάδων αμετακλήτως. Το δεύτερο κεφάλαιο ολοκληρώνεται με την αναφορά στον κλάδο των Ιδιωτικών Μαιευτηρίων. Στο τμήμα αυτό παρουσιάζονται τα οικονομικά στοιχεία του κλάδου (πηγή ICAP) και πραγματοποιείται συνοπτική παρουσίαση των τριών κυριότερων Ιδιωτικών Μαιευτηρίων (ΙΑΣΩ, ΜΗΤΕΡΑ, ΛΗΤΩ).

Στο τρίτο κεφάλαιο (με τίτλο Ανάλυση Οικονομικών Καταστάσεων) πραγματοποιείται η Ανάλυση με χρήση των κυριότερων αριθμοδεικτών των Οικονομικών Καταστάσεων των Μαιευτηρίων ΙΑΣΩ – ΜΗΤΕΡΑ – ΛΗΤΩ. Στην αρχή του κεφαλαίου παρατίθενται η θεωρία των αριθμοδεικτών που χρησιμοποιήθηκαν και παρουσιάζονται και οι τύποι που χρησιμοποιούνται για την εξαγωγή των αποτελεσμάτων. Οι κατηγορίες των αριθμοδεικτών που χρησιμοποιήθηκαν είναι οι Δείκτες Αποδοτικότητας, Κερδοφορίας, Ρευστότητας, Αποτίμησης Κινδύνου, Δραστηριότητας. Μόλις υπολογίστηκαν οι προαναφερόμενοι δείκτες πραγματοποιήθηκε η διεταιρική σύγκριση – ανάλυση. Τα αποτελέσματα των Δεικτών μας οδήγησαν στην εξαγωγή συμπερασμάτων και προτάσεων για την βελτίωση των οικονομικών καταστάσεων των τριών Μαιευτηρίων. Συνοπτικά, το Μαιευτήριο ΙΑΣΩ εμφανίζει να έχει καλύτερα αποτελέσματα στο συνολικό επίπεδο των Δεικτών και να αποτελεί τον ηγέτη του κλάδου. Άλλωστε πρόκειται για το μοναδικό Ιδιωτικό Μαιευτήριο που είναι εισηγμένο στο Χ.Α.Α. Επίσης, σε συνολικό επίπεδο πάντα, ακολουθεί το ΜΗΤΕΡΑ και έπεται το ΛΗΤΩ το οποίο υπερτερεί έναντι του ΜΗΤΕΡΑ στον Δείκτη Δραστηριότητας και εμφανίζει υψηλότερη λογιστική αξία μετοχής.

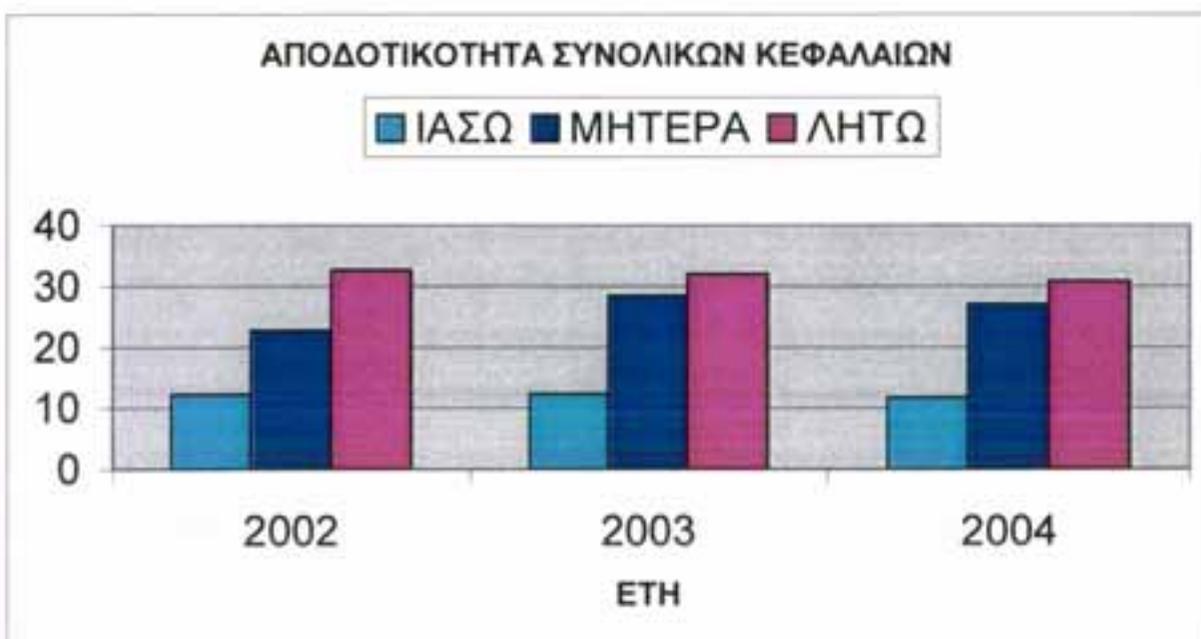
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

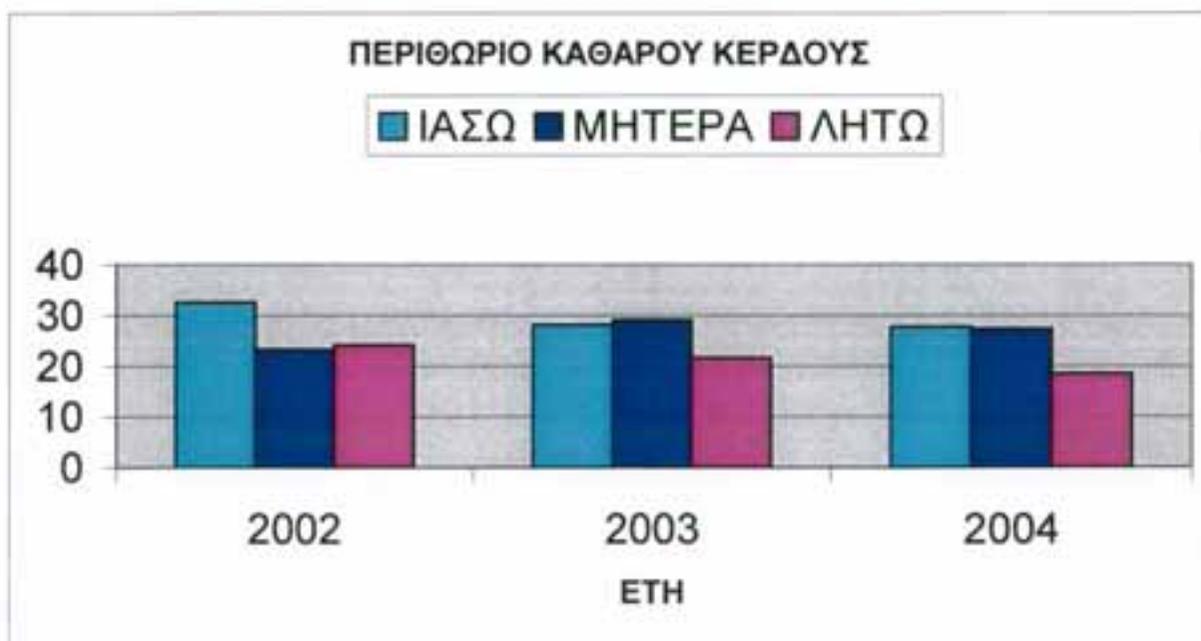
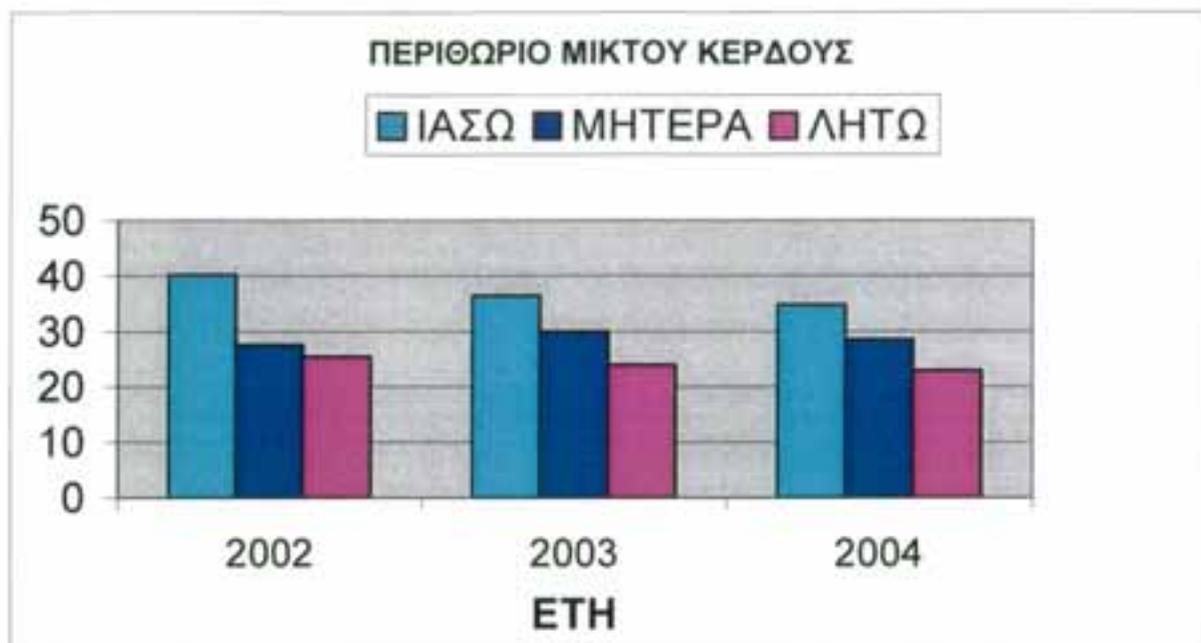
- Πίνακας και Γραφικές Παραστάσεις κυριοτέρων αριθμοδεικτών
- Δημοσιευμένοι Ισολογισμοί μαιευτηρίων «ΙΑΣΩ», «ΜΗΤΕΡΑ», «ΛΗΤΩ» χρήσεων 2002, 2003 και 2004

1. ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΠΟΔΟΣΗ ΜΑΙΕΥΤΗΡΙΩΝ

	ΕΑΣΩ			ΜΗΤΕΡΑ			ΑΙΤΩ		
ΕΤΗ	2002	2003	2004	2002	2003	2004	2002	2003	2004
1. Δείκτης Αποδοτικότητας	ΠΟΣΟΣΤΟ %								
1.1. Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφαλαίων	14,13	14,4	17,15	64	84	66,6	57,8	60,4	56,3
1.2. Αποδοτικότητα Συνολικών Κεφαλαίων	12,2	12,3	11,67	22,7	28,4	27	32,6	32	30,8
2. Δείκτης Κερδοφορίας	ΠΟΣΟΣΤΟ %								
2.1. Περιθώριο Μικτού Κέρδους	40,2	36,4	34,69	27,5	30	28,5	25,4	23,9	22,8
2.2. Περιθώριο Καθαρού Κέρδους	32,5	28,1	27,61	23,2	29	27,2	24,2	21,5	18,4
3. Δείκτης Ρευστότητας	ΜΟΝΑΔΕΣ								
3.1. Δείκτης Κυκλοφοριακής Ρευστότητας	2,00	0,88	0,77	1,21	1,04	0,91	1,07	0,6	0,5
4. Δείκτης Αποτίμησης Κινδύνου	ΕΥΡΩ								
4.1. Λογιστική Αξία Μετοχών	3,44	2,97	2,70	0,68	0,69	0,89	4,48	4,57	4,71
5. Δείκτης Δραστηριότητας	ΗΜΕΡΕΣ								
	2002	2002-2003	2004-2003	2002	2002-2003	2004-2003	2002	2002-2003	2004-2003
5.1. Δείκτης Ταχύτητας Κυκλοφορίας Απαιτήσεων	39	40	43	34	35	31	35	36	39
5.2. Δείκτης Ταχύτητας Κυκλοφορίας Υποχρεώσεων	42	39	148	17	17	18	22	22	22

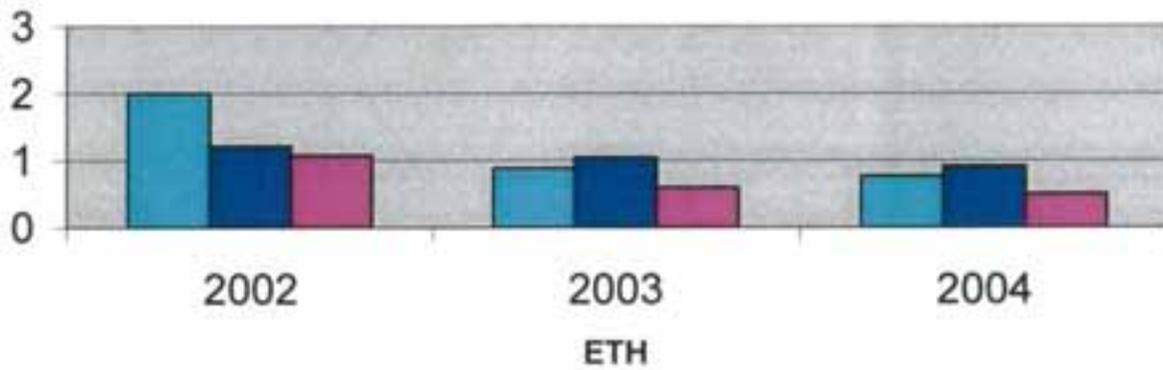
1.1. ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΩΝ

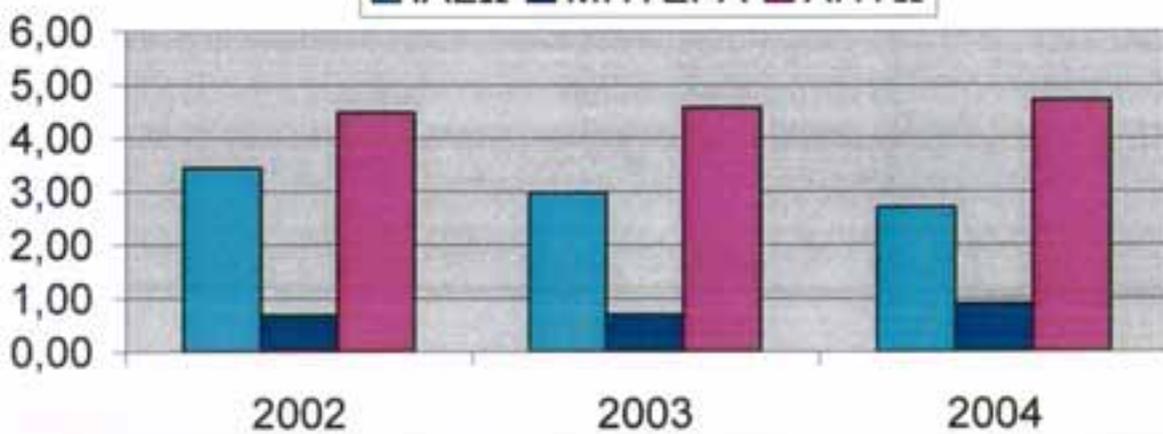
ΔΕΙΚΤΗΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΗΣ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ

■ ΙΑΣΩ ■ ΜΗΤΕΡΑ ■ ΛΗΤΩ

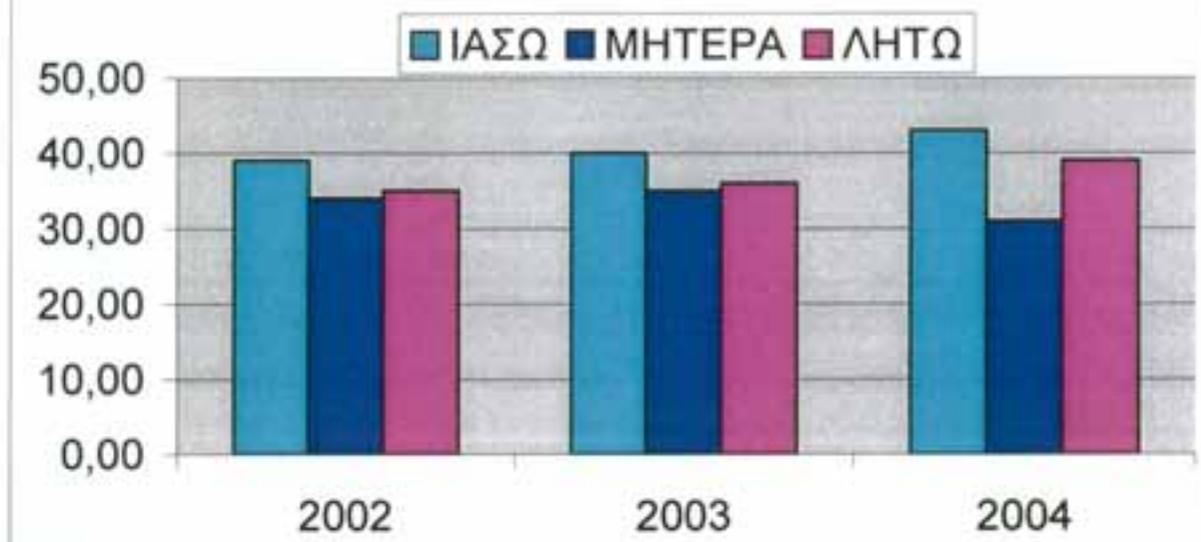

ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΑΞΙΑ ΜΕΤΟΧΩΝ

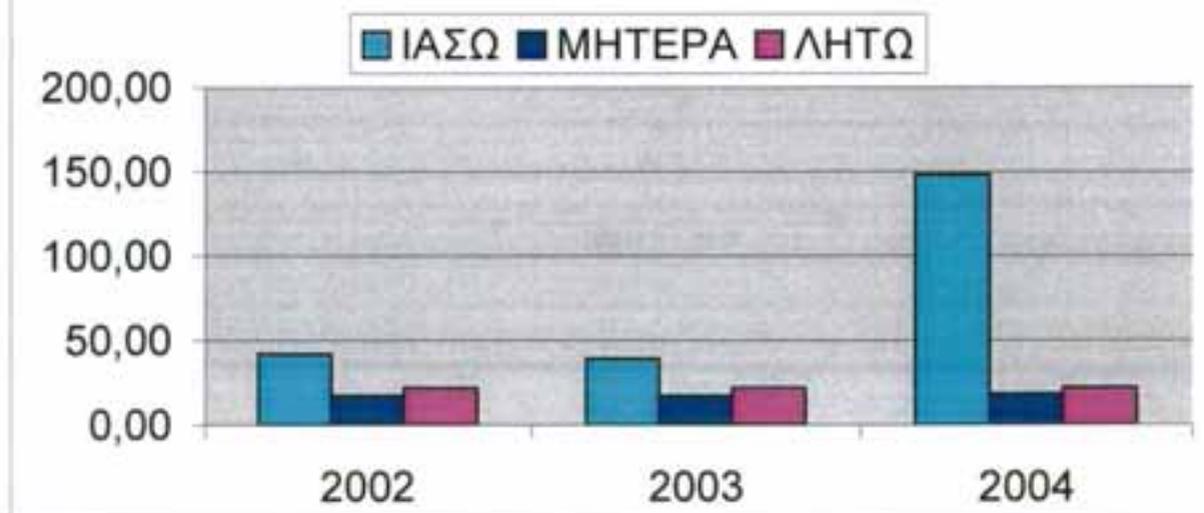
■ ΙΑΣΩ ■ ΜΗΤΕΡΑ ■ ΛΗΤΩ

ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ

ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ

**2. ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΕΝΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ
ΜΑΙΕΥΤΗΡΙΩΝ ΙΑΣΩ, ΜΗΤΕΡΑ & ΛΗΤΩ
ΧΡΗΣΕΩΝ 2002-2004.**

ΜΗΤΕΡΑ

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ & ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ Α.Ε.

ΕΓΚΛΟΓΗΜΕΝΟΣ ΤΗΣ 31ης ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2002 - 31ης ΕΤΑΡΙΚΗ ΕΡΗΣΗ (01/ - 31/12/2003) ΑΡ. Μ.Α.Ε. 128710147Β/96233 (Ποσό σε ευρώ)

	Ποσό κλειόμενης χρήσης 2002		Ποσό προηγούμενης χρήσης 2002			Ποσό κλειόμενης χρήσης 2002	Ποσό κλειόμενης χρήσης 2003
	Αξία κλειόμενης	Ακρίβιστος αξία	Αξία κλειόμενης	Ακρίβιστος αξία		Αξία κλειόμενης	Ακρίβιστος αξία
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ							
Γ. ΣΤΑΣΗ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ							
Α. ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΑ ΑΝΕΠΕΝΔΥΣΤΑ							
1. Απώλειες απορροφήσιμες					1. Απώλειες απορροφήσιμες		
4. Λοιπά έσοδα απορροφήσιμα	1.547.007,89	874.428,02	873.841,99	1.487.885,54	820.233,08	887.430,48	
Σύνολο απελευθερώνων απορροφήσιμων	1.547.007,89	874.428,02	873.841,99	1.487.885,54	820.233,08	887.430,48	
Β. ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΑ							
1. Γραμμάτια Ομότιμης	8.481.818,08	0,00	8.481.818,08	8.481.818,08	0,00	8.481.818,08	
2. Είδη και τραπεζικά έσοδα	25.798.261,48	18.302.738,82	8.483.844,82	25.182.331,00	18.798.221,28	8.284.128,72	
4. Μεταβιβάσιμα-πρώτης κατατάξεως & λοιπά μακροπρόθεσμα εφάπαξ	8.417.085,18	7.142.548,78	2.274.818,42	8.483.248,23	8.720.038,83	1.732.308,40	
8. Μεταφορικά μέσα	83.883,42	43.734,87	10.286,73	83.883,42	37.788,28	18.188,03	
8. Έσοδα και λοιπά εφάπαξ	8.885.328,80	5.187.808,84	887.718,88	8.818.201,30	4.877.083,07	941.887,83	
7. Απορροφήσιμα από ακίνητα και προνομιούχα	477.482,00	0,00	477.482,00	38.821,82	0,00	38.821,82	
Σύνολο επενδύσεων απορροφήσιμων	47.261.867,44	31.888.828,18	15.405.338,23	44.728.813,87	35.433.058,87	14.295.855,10	
Σύνολο απορροφήσιμων (Γ+Β)	48.808.875,33	32.831.256,21	15.877.920,51	48.218.578,21	31.266.293,95	18.183.285,58	
Β. ΣΥΛΛΟΓΗΤΕΣ & Άλλες μακροπρόθεσμες χρηματοοικονομικές απαιτήσεις							
2. Συλλογήτες σε συνδεδεμένα στοιχεία			17.130.488,08			17.130.488,08	
7. Λοιπά μακροπρόθεσμα στοιχεία			15.223,51			7.432,50	
			17.145.711,59			17.137.920,58	
			22.118.831,51			22.281.858,18	
Σύνολο παύση απορροφήσιμων (Γ+Β+Β')							
Δ. ΚΥΚΛΟΦΟΡΩΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΩΝ							
1. Αποθέματα							
4. Γραμμάτια και βεβαιώσεις εγχώριων-αλλοδαπών-Ανταλλάξιμα και Είδη αποθεμάτων		882.078,50		879.044,51		879.044,51	
		882.078,50		879.044,51		879.044,51	
Β. Απαιτήσεις							
1. Πάσης			1.478.218,23		1.883.838,71		
2. Γραμμάτια εισπρακτέα		222.454,38		98.818,78		98.818,78	
2α. Εισπραξιμότητες		800.204,80		273.082,88		273.082,88	
1. Χρηματικά βέβαια		2.222.718,94		2.834.242,45		2.834.242,45	
		8.837.452,81		4.589.188,84		4.589.188,84	
Β. Χρεώματα							
1. Μεταξύ		8.228,08		8.228,08		8.228,08	
		8.228,08		8.228,08		8.228,08	
Κ. Διεθνή							
1. Ταμεία		182.887,23		171.223,81		171.223,81	
3. Καταθέσεις όψεως και προβλεπόμενες		18.028.488,08		12.847.889,04		12.847.889,04	
		18.189.488,18		12.778.082,88		12.778.082,88	
Σύνολο κλειόμενης χρήσης (Δ+Ε+Ζ+Κ+Λ)		21.894.148,87		18.198.832,08		18.198.832,08	
Ε. ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΩΝ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΩΝ							
1. Έσοδα από πωλήσεις		291.810,82		240.774,82		240.774,82	
2. Έσοδα χρήσεως εισπρακτέα		2.888,04		11.043,11		11.043,11	
		294.698,86		251.817,93		251.817,93	
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΩΝ (Γ+Β+Β'+Ε+Ζ+Κ+Λ+Ε')							
		58.107.447,47		50.740.438,80		50.740.438,80	
ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΑΒΕΣΣΕΣ ΧΡΕΩΣΕΩΝ							
1. Άλλοι παθητικοί λογαριασμοί		848.848,13		1.252.288,72		848.848,13	
2. Χρηματικά απορροφήσιμα εφάπαξ και απορροφήσιμα		0,00		10.000,00		10.000,00	
		848.848,13		1.262.288,72		848.848,13	
ΣΥΝΟΛΟ							
		58.956.295,60		52.002.727,52		51.589.286,93	

ΟΜΟΙΟΤΗΤΕΣ: 1. Η ετήσια απορροφήσιμη των παύσεων έγινε στη χρήση 2002 βάσει του Ν.2286/1992. 2. Η παύση έγινε σύμφωνα με τον Ν.2286/1992. 3. Ο λογαριασμός "Συλλογήτες σε συνδεδεμένα στοιχεία" αφορά στους συλλογήτες που έχουν τη διαχείρισή τους στην Χ.Α.Α. Η παύση κλειόμενης χρήσης και έσοδα κλειόμενης χρήσης 2002 και 3 του Κ.Α. 2190/1923 απορροφούν τη διαχείρισή τους στη χρήση 2002. Η απόδοση της ετήσιας διακρίσεως διακρίσεως από τη διακρίσεως της παύσης ως μη απορροφήσιμη παύση της αξίας της συλλογήτες της διακρίσεως της διακρίσεως της αξίας κλειόμενης και της προηγούμενης κλειόμενης αξίας δεν έχει κριτική επίδραση στην παρουσίαση της διακρίσεως, στα αποτελέσματα χρήσης και τη χρηματοοικονομική της θέση, καθ' όσον δεν υπάρχει μείωση αξίας της κλειόμενης ή αξίας και δεν συνδέεται με τις προτάσεις της.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΛΟΓΙΣΜΟΥ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΕΡΗΣΕΩΣ 31ης ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2003 (01/ - 31/12/2003)				ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΒΕΒΩΣΕΩΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ			
	Ποσό κλειόμενης χρήσης 2003		Ποσό προηγούμενης χρήσης 2002			Ποσό κλειόμενης χρήσης 2003	Ποσό κλειόμενης χρήσης 2002
	Αξία κλειόμενης	Ακρίβιστος αξία	Αξία κλειόμενης	Ακρίβιστος αξία		Αξία κλειόμενης	Ακρίβιστος αξία
Α. Απορροφήσιμα απορροφήσιμα							
Κόστος πωλήσεων (παραγωγή υπηρεσιών)		82.842.701,83		48.808.884,15	Κόστος απορροφήσιμων (κρίσιμ) χρήσεως		
Μείων: Κόστος παραγωγής υπηρεσιών		38.847.818,84		20.402.288,84	(+/-) Υπόλοιπο απορροφήσιμων (κρίσιμ) προηγούμενης χρήσεως	15.278.284,83	11.338.804,77
Μετα απορροφήσιμα (κρίσιμ) απορροφήσιμα		13.794.883,99		13.406.595,31	Υπόλοιπο απορροφήσιμων (κρίσιμ) προηγούμενης χρήσεως	188.878,54	218.888,53
Πάσης: Άλλα έσοδα απορροφήσιμα		2.714.398,80		1.212.841,39	(-/-) Διακρίσεως απορροφήσιμων κλειόμενης προηγούμενης χρήσεως	882.188,00	0,00
Σύνολο		18.508.282,78		14.218.230,80		14.547.751,37	11.558.478,84
ΜΕΙΟΝ: 1. Έσοδα διακρίσεως κλειόμενης		2.782.188,08		2.820.417,12		8.822.195,52	4.188.291,88
Μετα απορροφήσιμα (κρίσιμ) απορροφήσιμα		15.747.114,71		12.298.222,48		30.823,08	31.823,88
ΠΛΕΟΝ: 2. Έσοδα προηγούμενης	836.284,88		430.023,82			8.843.023,88	7.324.392,00
4. Γραμμάτια ή και & λοιπά έσοδα	200.208,78		228.213,87			2.242.888,58	2.378.488,48
	238.381,73		658.247,49			8.123.104,48	4.430.004,84
ΜΕΙΟΝ: 3. Χρεώματα ή και & λοιπά έσοδα	747.448,18	138.833,87	388.254,37	-587.218,88		178.278,24	188.878,54
Οικά απορροφήσιμα (κρίσιμ) απορροφήσιμα		18.558.048,28				8.943.023,88	7.318.342,00
Β. Έσοδα απορροφήσιμα							
ΠΛΕΟΝ: 1. Έσοδα & εισπραξιμότητα	18.387,24		28.017,53			487.883,48	382.217,08
2. Έσοδα κλειόμενης	18.001,88		11.740,00			2.242.888,58	2.378.488,48
4. Έσοδα προηγούμενης χρήσεως	11.188,08	45.314,00	3.907,83	43.888,28		178.278,24	188.878,54
ΜΕΙΟΝ: 1. Έσοδα & εισπραξιμότητα	128.287,48		87.881,88			178.278,24	188.878,54
4. Γραμμάτια, Γραμμάτια εισπρακτέα	840.000,00	798.287,48	-880.782,48	840.000,00	881.881,88	-818.188,48	
Οικονομικά και λοιπά απορροφήσιμα (κρίσιμ)		18.278.284,83		11.338.804,77		8.943.023,88	7.318.342,00
ΜΕΙΟΝ: Σύνολο απορροφήσιμων παύσεων παύσεων		1.883.128,87		2.842.870,88		487.883,48	382.217,08
Μείων: Ο από τους παθητικούς λογαριασμούς κλειόμενης		-1.883.128,87		-2.842.870,88		0,00	0,00
ΚΑΘΑΡΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ (κρίσιμ) ΕΡΗΣΕΩΣ προ φόρων		18.278.284,83		11.338.804,77		8.943.023,88	7.318.342,00

ΛΗΤΩ ΜΑΙΕΥΤΙΚΟ, ΓΥΝΑΙΚΟΛΟΓΙΚΟ & ΚΑΙ ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ Α.Ε.

(ΣΟΛΩΓΙΣΜΟΣ ΤΗΣ 31ης ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2003 - 12η ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΧΡΗΣΗ (01/31/12/2003) ΑΡ. Μ.Α.Ε. 237410/Β/01/106 (Παράρτημα 1))

	Ποσό απομνημόνιο χρήσης 2003			Ποσό προνομιούχων χρήσης 2003				Ποσό Απομνημόνιο	Ποσό Προνομιούχων
	Απομνημόνιο	Απομνημόνιο	Απομνημόνιο	Απομνημόνιο	Απομνημόνιο	Απομνημόνιο 2002		Απομνημόνιο 2002	
ΕΠΕΡΧΗΤΙΚΟ							ΠΑΘΗΤΙΚΟ		
Α. ΕΣΟΔΑ ΕΓΧΑΤΑΞΕΩΣ							Α. ΟΙΚΗ ΚΕΦΑΛΑΙΑ		
4. Έσοδα ενοίκια εγκαταστάσεων	842.802,04	801.120,01	43.782,03	873.848,87	808.120,07	79.728,80	1. Μετοχές/επιταγές		
Γ. ΠΛΗΡΟΣ ΕΠΕΡΧΗΤΙΚΟ							1.183.790 (μεταξύ των 2.83 ΕΥΡΩ)		
Β. ΣΥΝΟΛΟ ΕΠΕΡΧΗΤΙΚΟΥ							Β. Απομνημόνιο	2.488.504,70	2.488.504,70
3. Ενσχυρισμός απαιτητήτων							3. Απομνημόνιο από μετοχές/επιταγές		
1. Έσοδα-Ουδένως	1.388.894,98	0,00	1.388.894,98	1.484.471,81	0,00	1.484.471,81	3.1 Μετοχές/επιταγές		
2. Έσοδα και κέρδη έσοδα	4.894.203,87	3.379.207,23	1.888.945,19	4.862.164,87	2.724.479,88	2.137.867,58	3.2 Απομνημόνιο από μετοχές/επιταγές		
4. Μεταβιβάσιμα-πρωτόδικα απαιτήματα & λοιπά μεταβιβάσιμα απαιτήματα	3.388.791,33	1.811.811,79	1.584.898,28	2.782.723,32	1.821.026,96	1.171.892,34	3.3 Απομνημόνιο από μετοχές/επιταγές		
5. Μεταβιβάσιμα κέρδη	1.790,82	807,42	803,40	1790,82	843,30	117,32	3.4 Απομνημόνιο από μετοχές/επιταγές		
6. Έσοδα και κέρδη ενοικίων	2.183.144,12	1.731.888,83	372.987,20	1.837.877,82	1.544.188,83	283.871,00	3.5 Απομνημόνιο από μετοχές/επιταγές		
7. Απομνημόνιο από μετοχές και προνομιούχων	1.879.314,45	0,00	1.879.314,40	88.293,51	0,00	88.293,51	3.6 Απομνημόνιο από μετοχές/επιταγές		
Σύνολο απαιτητήτων (ΓΒ)	<u>14.119.217,84</u>	<u>8.832.113,12</u>	<u>7.483.184,32</u>	<u>10.917.287,88</u>	<u>8.808.318,07</u>	<u>8.197.872,42</u>	3.7 Απομνημόνιο από μετοχές/επιταγές		
Β. Συστηματικά & άλλες απομνημόνιες χρηματοοικονομικές απαιτήσεις							Υ. Απομνημόνιο κ.π.π.		
1. Συστηματικά σε μετρήσιμες επιχειρήσεις			88.894,38			88.894,38	1. Έσοδα απομνημόνιων	882.375,13	
2. Άλλες απομνημόνιες απαιτήσεις			18.127,77			18.127,77	2. Έσοδα απομνημόνιων	448.798,82	
Σύνολο παθίου ΕΠΕΡΧΗΤΙΚΟΥ (ΓΒ+Γ)			<u>107.019,15</u>			<u>107.019,15</u>	3. Άλλες απομνημόνιες απαιτήσεις	144.848,58	
Δ. ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑ ΕΠΕΡΧΗΤΙΚΑ							Ζ. Απομνημόνιο	701.788,59	
1. Απομνημόνιο							Υ. Απομνημόνιο κ.π.π.	188.794,79	
4. Γραμμάτια και διατάξεις διατραπεζικών κ.π.π.			301.283,18			301.283,18	ΣΥΝΟΛΟ ΙΣΟΛ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ (Α+Β+Γ+Δ+Ε+Ζ+Υ)	<u>8.404.347,41</u>	
5. Προνομιούχων σε μετοχές απομνημόνιων			129,50			129,50	Β. ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ & ΕΣΟΔΑ	<u>8.399.848,82</u>	
3. Προνομιούχων σε μετοχές απομνημόνιων			<u>107.676,50</u>			<u>107.676,50</u>	1. Προβλεψήσεις σε απομνημόνιες προνομιούχων		
Β. Απομνημόνιο							2. Απομνημόνιες προνομιούχων	258.852,58	
1. Γενικό			798.008,38			798.008,38	Γ. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ		
2. Γενικό			28.873,21			28.873,21	2α. Έσοδα απομνημόνιων (μεταβιβάσιμα)	238.285,22	
3. Άλλες προνομιούχων			728.431,08			728.431,08	3. Έσοδα απομνημόνιων (απομνημόνιων)	279.340,81	
4. Άλλες προνομιούχων			15.285,77			15.285,77	4. Προνομιούχων κ.π.π.	8.850,23	
5. Άλλες προνομιούχων (απομνημόνιων)			28.287,44			28.287,44	5. Προνομιούχων από μετοχές & κ.π.π.	0,00	
6. Άλλες προνομιούχων			788.428,54			788.428,54	6. Προνομιούχων κ.π.π.	1.818,28	
7. Άλλες προνομιούχων			181.121,88			181.121,88	7. Προνομιούχων κ.π.π.	228,28	
8. Άλλες προνομιούχων			1.793.837,61			1.793.837,61	8. Προνομιούχων κ.π.π.	1.428.083,88	
Σύνολο			<u>301.283,18</u>			<u>301.283,18</u>	9. Προνομιούχων κ.π.π.	348.348,79	
Σύνολο			<u>129,50</u>			<u>129,50</u>	10. Προνομιούχων κ.π.π.	1.874.137,17	
Σύνολο			<u>107.676,50</u>			<u>107.676,50</u>	11. Προνομιούχων κ.π.π.	723.873,08	
Σύνολο			<u>795,34</u>			<u>795,34</u>	ΣΥΝΟΛΟ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ (ΓΒ)	<u>4.794.345,84</u>	
Σύνολο			<u>808.728,10</u>			<u>808.728,10</u>	Δ. ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΤΕΑ ΔΟΣΑΡΙΑΣΜΩΝ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ	<u>4.190.522,71</u>	
Σύνολο			<u>807.493,64</u>			<u>807.493,64</u>	2. Έσοδα μετρήσιμων	28.222,88	
Σύνολο			<u>2.881.883,87</u>			<u>2.881.883,87</u>	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ (Α+Β+Γ+Δ)	<u>10.437.588,50</u>	
Σύνολο			<u>4.888,18</u>			<u>4.888,18</u>	ΔΟΣΑΡΙΑΣΜΟΙ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ	<u>8.872.881,92</u>	
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΠΕΡΧΗΤΙΚΟΥ (Β+Γ+Δ+Ε)			<u>10.437.588,50</u>			<u>10.437.588,50</u>	1. Δοσάριασμα από μετρήσιμες επιχειρήσεις	14.228,87	
ΔΟΣΑΡΙΑΣΜΟΙ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ							2. Δοσάριασμα από μετρήσιμες επιχειρήσεις	17.810,00	
1. Δοσάριασμα από μετρήσιμες επιχειρήσεις			14.228,87			14.228,87	3. Δοσάριασμα από μετρήσιμες επιχειρήσεις	186.820,18	
2. Δοσάριασμα από μετρήσιμες επιχειρήσεις			17.810,00			17.810,00	4. Δοσάριασμα από μετρήσιμες επιχειρήσεις	0,00	
3. Δοσάριασμα από μετρήσιμες επιχειρήσεις			186.820,18			186.820,18	Σύνολο	<u>221.859,05</u>	
4. Δοσάριασμα από μετρήσιμες επιχειρήσεις			<u>221.859,05</u>			<u>221.859,05</u>			

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΛΟΓΙΣΜΩ ΑΠΟΤΕΛΩΝ ΧΡΗΣΕΩΣ (Α/Β) 31ης ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2003 (01/31/12/2003)						ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΒΕΒΩΣΕΩΣ ΑΠΟΤΕΛΩΜΑΤΩΝ (Α/Β)			
	Ποσό απομνημόνιο χρήσης 2003			Ποσό προνομιούχων χρήσης 2003				Ποσό Απομνημόνιο	Ποσό Προνομιούχων
	Απομνημόνιο	Απομνημόνιο	Απομνημόνιο	Απομνημόνιο	Απομνημόνιο	Απομνημόνιο 2002		Απομνημόνιο 2002	
1. Απομνημόνιο							Καθαρά απομνημόνιο (κέρδη) χρήσης	3.294.178,80	3.080.813,19
Κέρδη χρήσης (ή ζημιές) υπηρεσιών			16.173.172,28			12.870.540,28	(Υ) Υπόλοιπο κερδών προηγούμενης χρήσης	188.888,88	
Μείωση κέρδους/ζημιώσεων			11.842.081,73			8.452.788,05	Σύνολο	2.403.878,58	
Μεταβιβάσιμα κέρδη/ζημιώματα			2.420.112,49			2.217.294,24	ΜΕΙΩΣΗ: 1. Μείωση απομνημόνιων	1.127.881,08	
Άλλα κέρδη/ζημιώματα			787.808,80			882.281,87	Κέρδη ή ζημιές	888.678,58	
Σύνολο			<u>4.417.794,30</u>			<u>4.092.918,01</u>	Μ. Βεβαιωμένα κέρδη/ζημιώματα κ.π.π.	2.201.253,81	
ΜΕΙΩΣΗ: 1. Έσοδα μετρήσιμων			1.294.353,87			1.188.288,13	1. Έσοδα απομνημόνιων	105.888,91	
2. Έσοδα μετρήσιμων			30.821,88			17.751,85	2. Έσοδα κ.π.π.	705.848,47	
Μείωση απομνημόνιων (κέρδη) μετρήσιμων			<u>1.325.175,75</u>			<u>1.206.040,00</u>	3. Γενικά κέρδη	1.223.831,23	
ΓΡΕΙΟΝ: 1. Έσοδα μετρήσιμων			100.000,00			218.847,74	4. Απομνημόνιο από μετρήσιμες επιχειρήσεις	1.208.848,39	
4. Γραμμάτια κ.π.π. & λοιπά κέρδη			48.188,87			75.028,30	5. Απομνημόνιο από μετρήσιμες επιχειρήσεις	1.818,33	
ΜΕΙΩΣΗ: 3. Δοσάριασμα κ.π.π. & λοιπά κέρδη			22.273,28			121.885,88	7. Ακέρδη από μετρήσιμες επιχειρήσεις	128.810,00	
Δοσάριασμα κ.π.π. & λοιπά κέρδη			22.273,28			121.885,88	8. Υπόλοιπο κερδών κ.π.π.	125.162,80	
Σύνολο			<u>3.278.340,88</u>			<u>3.188.127,20</u>	Σύνολο	<u>2.201.253,81</u>	
Β. Βεβαιωμένα κέρδη/ζημιώματα							ΣΥΝΟΛΟ		
ΓΡΕΙΟΝ: 1. Έσοδα & κέρδη κ.π.π.			18.828,37			28.048,28			
2. Έσοδα κ.π.π.			25.234,07			12.828,71			
3. Έσοδα προνομιούχων κ.π.π.			18.867,88			8.481,27			
ΜΕΙΩΣΗ: 1. Έσοδα & κέρδη κ.π.π.			708,87			3.888,71			
2. Έσοδα κ.π.π.			0,00			8.283,84			
3. Έσοδα προνομιούχων κ.π.π.			12.844,42			191.538,88			
4. Προβλεψήσεις σε μετρήσιμες επιχειρήσεις			0,00			173.294,42			
Σύνολο			<u>14.288,58</u>			<u>44.828,44</u>			
Δοσάριασμα κ.π.π. & λοιπά κέρδη			3.284.178,30			3.080.813,19			
ΜΕΙΩΣΗ: Σύνολο απομνημόνιων κ.π.π. & λοιπά κέρδη			1.188.728,18			885.023,78			
Μείωση: Ο από μείωση απομνημόνιων			1.188.728,18			885.023,78			
Σύνολο			<u>3.284.178,30</u>			<u>3.080.813,19</u>			

ΚΑΘΑΡΑ ΑΠΟΤΕΛΩΜΑΤΑ (κέρδη) ΧΡΗΣΕΩΣ προ φόρων

ΛΗΤΩ ΜΑΙΕΥΤΙΚΟ, ΓΥΝΑΙΚΟΛΟΓΙΚΟ & ΚΑΙ ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ Α.Ε.

ΣΥΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΗΣ 31ης ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2004 - 13η ΣΤΑΥΡΟΚ ΕΡΗΝΗ (1/1 - 31/12/2004) ΑΡ. Μ.Α.Ε. 227410218/01/108 (Παρά σε ευρώ)

ΕΠΕΞΗΓΗΣΗ	Παρά είσοδους ετήσιου 2004			Παρά εισπραξιμότητες ετήσιου 2003			Παρά είσοδοι ετήσιου 2004	Παρά εισπραξιμότητες ετήσιου 2003
	Αλλη είσοδοι	Αποδόσεις	Αποσπασματικές	Αλλη είσοδοι	Αποδόσεις	Αποσπασματικές		
ΕΠΕΞΗΓΗΣΗ								
Α. ΚΑΤΑΡΤΙΣΤΕΣ								
Α.1. Αλλη είσοδοι	850.200,40	820.107,67	15.560,65	843.892,34	807.120,00	43.782,34		
Β. ΔΑΠΑΝΕΣ								
Β.1. Έξοδα λειτουργίας	2.108.327,06	0,00	2.108.327,06	1.888.894,89	0,00	1.888.894,89		
Β.2. Έξοδα επί επένδυσης	7.128.952,69	3.458.895,82	3.888.198,34	4.964.352,67	3.378.207,22	1.888.345,35		
Β.3. Έξοδα επί δόσεων	1.850.143,02	2.247.444,89	1.587.898,13	3.384.751,03	1.811.811,75	1.554.858,28		
Β.4. Έξοδα επί δόσεων	1.790,62	1.171,54	889,28	1.790,62	807,43	883,40		
Β.5. Έξοδα επί δόσεων	2.247.408,71	1.883.210,68	254.384,73	2.102.144,13	1.731.388,01	372.887,20		
Β.6. Έξοδα επί δόσεων	811.887,58	0,00	811.887,58	1.678.214,40	0,00	1.678.214,40		
Β.7. Έξοδα επί δόσεων	15.728.934,66	4.998.402,23	4.223.043,45	14.115.217,84	4.422.113,21	7.423.104,63		
Β.8. Έξοδα επί δόσεων								
Β.9. Έξοδα επί δόσεων								
Β.10. Έξοδα επί δόσεων								
Β.11. Έξοδα επί δόσεων								
Β.12. Έξοδα επί δόσεων								
Β.13. Έξοδα επί δόσεων								
Β.14. Έξοδα επί δόσεων								
Β.15. Έξοδα επί δόσεων								
Β.16. Έξοδα επί δόσεων								
Β.17. Έξοδα επί δόσεων								
Β.18. Έξοδα επί δόσεων								
Β.19. Έξοδα επί δόσεων								
Β.20. Έξοδα επί δόσεων								
Β.21. Έξοδα επί δόσεων								
Β.22. Έξοδα επί δόσεων								
Β.23. Έξοδα επί δόσεων								
Β.24. Έξοδα επί δόσεων								
Β.25. Έξοδα επί δόσεων								
Β.26. Έξοδα επί δόσεων								
Β.27. Έξοδα επί δόσεων								
Β.28. Έξοδα επί δόσεων								
Β.29. Έξοδα επί δόσεων								
Β.30. Έξοδα επί δόσεων								
Β.31. Έξοδα επί δόσεων								
Β.32. Έξοδα επί δόσεων								
Β.33. Έξοδα επί δόσεων								
Β.34. Έξοδα επί δόσεων								
Β.35. Έξοδα επί δόσεων								
Β.36. Έξοδα επί δόσεων								
Β.37. Έξοδα επί δόσεων								
Β.38. Έξοδα επί δόσεων								
Β.39. Έξοδα επί δόσεων								
Β.40. Έξοδα επί δόσεων								
Β.41. Έξοδα επί δόσεων								
Β.42. Έξοδα επί δόσεων								
Β.43. Έξοδα επί δόσεων								
Β.44. Έξοδα επί δόσεων								
Β.45. Έξοδα επί δόσεων								
Β.46. Έξοδα επί δόσεων								
Β.47. Έξοδα επί δόσεων								
Β.48. Έξοδα επί δόσεων								
Β.49. Έξοδα επί δόσεων								
Β.50. Έξοδα επί δόσεων								
Β.51. Έξοδα επί δόσεων								
Β.52. Έξοδα επί δόσεων								
Β.53. Έξοδα επί δόσεων								
Β.54. Έξοδα επί δόσεων								
Β.55. Έξοδα επί δόσεων								
Β.56. Έξοδα επί δόσεων								
Β.57. Έξοδα επί δόσεων								
Β.58. Έξοδα επί δόσεων								
Β.59. Έξοδα επί δόσεων								
Β.60. Έξοδα επί δόσεων								
Β.61. Έξοδα επί δόσεων								
Β.62. Έξοδα επί δόσεων								
Β.63. Έξοδα επί δόσεων								
Β.64. Έξοδα επί δόσεων								
Β.65. Έξοδα επί δόσεων								
Β.66. Έξοδα επί δόσεων								
Β.67. Έξοδα επί δόσεων								
Β.68. Έξοδα επί δόσεων								
Β.69. Έξοδα επί δόσεων								
Β.70. Έξοδα επί δόσεων								
Β.71. Έξοδα επί δόσεων								
Β.72. Έξοδα επί δόσεων								
Β.73. Έξοδα επί δόσεων								
Β.74. Έξοδα επί δόσεων								
Β.75. Έξοδα επί δόσεων								
Β.76. Έξοδα επί δόσεων								
Β.77. Έξοδα επί δόσεων								
Β.78. Έξοδα επί δόσεων								
Β.79. Έξοδα επί δόσεων								
Β.80. Έξοδα επί δόσεων								
Β.81. Έξοδα επί δόσεων								
Β.82. Έξοδα επί δόσεων								
Β.83. Έξοδα επί δόσεων								
Β.84. Έξοδα επί δόσεων								
Β.85. Έξοδα επί δόσεων								
Β.86. Έξοδα επί δόσεων								
Β.87. Έξοδα επί δόσεων								
Β.88. Έξοδα επί δόσεων								
Β.89. Έξοδα επί δόσεων								
Β.90. Έξοδα επί δόσεων								
Β.91. Έξοδα επί δόσεων								
Β.92. Έξοδα επί δόσεων								
Β.93. Έξοδα επί δόσεων								
Β.94. Έξοδα επί δόσεων								
Β.95. Έξοδα επί δόσεων								
Β.96. Έξοδα επί δόσεων								
Β.97. Έξοδα επί δόσεων								
Β.98. Έξοδα επί δόσεων								
Β.99. Έξοδα επί δόσεων								
Β.100. Έξοδα επί δόσεων								
Β.101. Έξοδα επί δόσεων								
Β.102. Έξοδα επί δόσεων								
Β.103. Έξοδα επί δόσεων								
Β.104. Έξοδα επί δόσεων								
Β.105. Έξοδα επί δόσεων								
Β.106. Έξοδα επί δόσεων								
Β.107. Έξοδα επί δόσεων								
Β.108. Έξοδα επί δόσεων								
Β.109. Έξοδα επί δόσεων								
Β.110. Έξοδα επί δόσεων								
Β.111. Έξοδα επί δόσεων								
Β.112. Έξοδα επί δόσεων								
Β.113. Έξοδα επί δόσεων								
Β.114. Έξοδα επί δόσεων								
Β.115. Έξοδα επί δόσεων								
Β.116. Έξοδα επί δόσεων								
Β.117. Έξοδα επί δόσεων								
Β.118. Έξοδα επί δόσεων								
Β.119. Έξοδα επί δόσεων								
Β.120. Έξοδα επί δόσεων								
Β.121. Έξοδα επί δόσεων								
Β.122. Έξοδα επί δόσεων								
Β.123. Έξοδα επί δόσεων								
Β.124. Έξοδα επί δόσεων								
Β.125. Έξοδα επί δόσεων								
Β.126. Έξοδα επί δόσεων								
Β.127. Έξοδα επί δόσεων								
Β.128. Έξοδα επί δόσεων								
Β.129. Έξοδα επί δόσεων								
Β.130. Έξοδα επί δόσεων								
Β.131. Έξοδα επί δόσεων								
Β.132. Έξοδα επί δόσεων								
Β.133. Έξοδα επί δόσεων								
Β.134. Έξοδα επί δόσεων								
Β.135. Έξοδα επί δόσεων								
Β.136. Έξοδα επί δόσεων								
Β.137. Έξοδα επί δόσεων								
Β.138. Έξοδα επί δόσεων								
Β.139. Έξοδα επί δόσεων								
Β.140. Έξοδα επί δόσεων								
Β.141. Έξοδα επί δόσεων								
Β.142. Έξοδα επί δόσεων								
Β.143. Έξοδα επί δόσεων								
Β.144. Έξοδα επί δόσεων								
Β.145. Έξοδα επί δόσεων								
Β.146. Έξοδα επί δόσεων								
Β.147. Έξοδα επί δόσεων								
Β.148. Έξοδα επί δόσεων								
Β.149. Έξοδα επί δόσεων								
Β.150. Έξοδα επί δόσεων								
Β.151. Έξοδα επί δόσεων								
Β.152. Έξοδα επί δόσεων								
Β.153. Έξοδα επί δόσεων								
Β.154. Έξοδα επί δόσεων								
Β.155. Έξοδα επί δόσεων								
Β.156. Έξοδα επί δόσεων								
Β.157. Έξοδα επί δόσεων								
Β.158. Έξοδα επί δόσεων								
Β.159. Έξοδα επί δόσεων								
Β.160. Έξοδα επί δόσεων								
Β.161. Έξοδα επί δόσεων								
Β.162. Έξοδα επί δόσεων								
Β.163. Έξοδα επί δόσεων								
Β.164. Έξοδα επί δόσεων								
Β.165. Έξοδα επί δόσεων								
Β.166. Έξοδα επί δόσεων								
Β.167. Έξοδα επί δόσεων								
Β.168. Έξοδα επί δόσεων								

Βιβλιογραφία

1. Βαρβατσουλάκης Ι. (2003), Οι χρηματοοικονομικές επιπτώσεις της οργάνωσης συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου σε μικρομεσαίες νοσηλευτικές μονάδες, (Διδακτορική Διατριβή Ε.Κ.Π.Α. Τμήμα Νοσηλευτικής), Αθήνα
2. Σφαρνάς Α. (1991), Αποτίμηση Επιχειρήσεων, Αθήνα
3. Νιάρχος Ν. (2004), Χρηματοοικονομική Ανάλυση Λογιστικών Καταστάσεων, Αθήνα, Εκδόσεις Σταμούλη.
4. Weston Brigham (1986), Βασικές Αρχές της Χρηματοοικονομικής Διαχείρισης και Πολιτικής, Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής, Εκδόσεις Παπαζήση.